

29

69 - NĂM THỨ HAI

Thứ sáu 20

3

PHONG-HOÀ

16 TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

TRANG

DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

DIRECTEUR
NGUYỄN - TƯỜNG - TÂM

ADMINISTRATEUR
PHẠM - HỮU - MINH

CON GÁI ĐÁ BẠN HAY LÀ:

NGO QUA CHỦ NGHĨA..

Ông Y làm kỹ toán ở một nhà buôn, lương tháng trăm rưỡi bạc.

Kể thì số tiền ấy cũng thừa nuôi sống được một gia đình chỉ có hai vợ chồng và hai con.

Nhưng nào gia đình ông Y chỉ có thế? Ông Y là con trưởng, ở với cha mẹ và hai em trai, ba em gái. Tuy cha mẹ cũng có một cửa hàng buôn bán và kiếm đủ lợi tức để tiêu dụng, nhưng bổn phận con trưởng là phải phụng dưỡng song thân khi đã kiếm được tiền.

Vì thế cái số tiền trăm rưỡi của nhà kế toán kia phải dùng để nuôi hơn mười miệng ăn: cả một gia đình một đại gia đình. Còn tiền lợi tức buôn bán thì cha mẹ để dành sau này chu cấp cho các con vốn hèn không làm được việc, không kiếm được tiền nuôi thân.

Các gia đình ở nước ta đại để như thế cả.

Vấn biết chủ nghĩa gia đình thì chỉ cứ ở Á-đông, mà ở các nước Âu-châu người ta cũng đều trọng. Còn gì sung sướng bằng trong một đoàn thể người nọ giúp đỡ người kia, và mọi người cùng nhau thân mật yêu dấu, an ủi, khuyên răn, dạy dỗ lẫn nhau. Nhưng mà đừng nên lẫn sự giúp đỡ với sự ỷ lại.

Nếu cha mẹ nghèo khó và già yếu, không làm ra được tiền thì cố nhiên là bổn phận của con là phải phụng dưỡng. Con còn thơ ấu hay chưa kiếm được tiền vì còn bận theo việc học tập thì cố nhiên là bổn phận của cha mẹ là phải nuôi con cho nó thành nghề.

...ĐẠI GIA ĐÌNH

Đến như trong cái gia đình ông Y mà lời nói ở trên thì một người phải công lưng nuôi bao nhiêu người ỷ lại.

Nếu ông Y chỉ phải kiếm tiền nuôi một vợ và hai con, thì cho dầu ông có mất việc ấy, cũng có thể tìm được việc khác lương tháng bốn năm chục. Nhưng vì ông phải nuôi những hơn mười miệng ăn, thì thế nào mỗi tháng ông cũng phải kiếm đủ số trăm rưỡi, không có không xong.

Mấy người em nhỏ được ông Y nuôi lại được cha mẹ bù khi gây dựng cho, nghiêm nhiên sống một cách dễ dàng yên lặng, không hiểu tới những sự khó nhọc, khổ sở của sự làm việc để kiếm ăn.

Rồi đến lúc trưởng thành, cha mẹ lại dựng đặt cho, tiền để dành đem ra gả chồng cưới vợ cho, không có việc thì cha mẹ cấp vốn cho. Thực là cha mẹ làm gương ỷ lại cho con, khuyến khích sự ỷ lại của con, mà như thế chỉ là vì quá tôn trọng, sai lầm cái chủ nghĩa gia đình.

Chỉ bằng ai ai cũng nghĩ đến mình có hơn không.

Cha mẹ nghĩ đến khi già yếu, để dành tiền dưỡng lão thì sau này khỏi phải lụy đến con. Mà muốn thế chỉ có một cách là nuôi con đến tuổi trưởng thành rồi mặc nó đi kiếm lấy mà ăn. Thông minh, cần mẫn thì nó sung sướng càng hay, mà ngu dốt vốn hèn thì nó đói cũng mặc.

Còn con thì cũng phải nghĩ lấy cách lập thân ngay từ khi bắt đầu biết nghĩ. Lúc nào cũng nhớ rằng sự ỷ lại là một vết xấu nhất trên đời.

SU-TỬ HÍ CẦU

(Theo ý của Vạn-thành-Long)

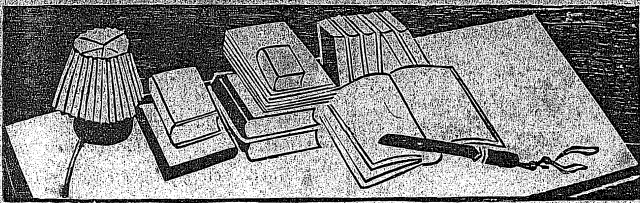
NHỊ-LINH

NG 10 HỒM CÓN GI!

từ' nhỏ...

Bà Nội - Không hiểu làm sao nhà tôi từ hôm đi hội nghị về, không ngừng được có lên nữa!

SU' CÂN NHẮC CHỮ' TRONG THƠ CŨ VÀ THƠ MỚI

Trong mục « cuộc điem báo » số Trung-thu, Nhì-Linh, có nói đến bài xã-thuyết của Văn-học tạp-chí, mục-dịch chỉ đề công-kích hồn-thi-sĩ, mới, cho bọn này có tư cao, lối mạnh, nhưng không biết cân-nhắc chữ đúng.

Văn-học tạp-chí, một tờ báo văn-học mà như không muốn khuyến-kích các trào-lưu mới về văn-học, vì chân-thành thủ-cụ hay vì không có tài theo kịp bọn mới, nên mới tìm cách đim bọn này đi. Có biết dấu làm như thế là mình tự đim mình.

Đây tôi không muốn bàn xem thơ cũ hay thơ mới hơn, nên làm thơ cũ hay nên làm thơ mới.

Tôi chỉ xin nói ngược lại ông TR. GI ở Văn-học: các nhà làm thơ mới cũng chọn chữ như các nhà làm thơ cũ.

Nhà làm thơ cũ cân-nhắc từng chữ, cốt-ý đề câu văn được chính, đọc lên nghe cho kêu, có những chữ đối chọi một cách thần-linh, khéo-léo.

Nhà làm thơ mới cân-nhắc từng chữ để đo-dẫn xem chữ nào diễn được cái cảm của mình, tả được cái ý của mình đúng hơn hết, xem phải cần đến chữ nào, câu thơ mới có cái điệu khá-dĩ diễn được sự rung động của linh-hồn mình một cách rõ-rệt hơn.

Đó, hai bên cùng chọn chữ cả: khác nhau chỉ ở mục-dịch của sự kén chọn ấy.

Xin lấy mấy câu thơ cũ nổi tiếng là những câu tuyệt-lác làm thí-dụ: Hai bàn tay trắng làm nên thế; Một tấm lòng son ở với đời.

Nhớ nước đau lòng con quốc-quốc, Thương nhà mỏi miệng cái gia-gia. Cái hay của mấy câu thơ cũ này không phải ở ý nghĩa, mà ở những chữ: hai một, trắng son, thế đời,

nhớ thương, nước nhà, lòng miệng, cái con, cuộc gia đối với nhau chan chát, bay ở chỗ chữ quốc (là còn cuộc) vận lên chữ nước, chữ gia (con gia-gia), vận lên với chữ nhà mà chữ nhà lại đối rất chỉnh với chữ nước. Kể về cách xếp chữ thì thật là một công-trình tuyệt-sắc. Nhưng tiếc thay vì quá thiên về cách xếp chữ cho tài-tình nên quên mất cái hồn của câu thơ.

Trái lại, nếu lấy mấy câu thơ mới như:

Nào đâu những đêm vàng bên bờ suối,
Ta say mồi đứng uống ánh trăng tan.

Mau! bay, trèo mau! đừng lẫn lửa!
Phải cao, cao nữa, xa, xa nữa!

Ái-ân, bờ cỏ óm chân-trúc,
Rặng lau già sao-sắc tiếng reo khó

..... như khuyến-van, như diu dặt,
Như hất-hiu cùng hơi gió heo may.

Ta sẽ thấy nhà làm thơ mới chọn chữ một cách khác hẳn.

Chữ vàng không cần phải đối với chữ bạc, mà cốt tả cho thật đúng cái màu của một đêm trăng trong rừng. Những chữ ái-ân, óm, để tả sự dịu-dàng, sự âu-yếm của cỏ cây — những chữ hất-hiu, hơi gió heo may phần nhiều bắt đầu bằng chữ h để tả được tiếng sáo.

Vẫn biết rằng trong thơ cũ cũng có chữ đúng đúng chỗ, diễn đúng ý, và trong thơ mới cũng có nhiều câu chỉ kêu mà không có hồn, song nói về toàn-thể, thì khác nhau như trên.

Một bên chỉ cốt cân-nhắc để tìm những chữ nào đối-chọi nhau, cho ý là phụ, một bên cốt cân-nhắc để tìm những chữ nào hợp điệu thơ, diễn đúng ý.

NHẤT-LINH

Luận tội thanh-niên

Bọn thanh-niên một ngày một nhiều và một ngày một nhiều. Họ dám phá hoại hết nền văn-hóa rục-rờ xưa, và nhất là quốc-hồn quốc-tủy của ta. Họ dám sống nghĩ thật họ lòng quá. Họ dám chơi chèo với đàn anh, dám bán cái, phạm việc gì cũng theo lý luận và nhẽ phải chứ không nhắm mắt theo lời cổ nhân. Phong-hóa vì họ mà suy-dối: đàn bà, con gái dám vận quần trắng, đeo hoa tai dâm! Đâu là nền-nếp cụ? Đâu là cái non quai thao, đội dép con, bỏ xa tích bạc, đầu là nét như mi, tính nô-lệ của đám phụ-nữ? Bấy giờ, họ đòi nữ-quyền (quyền gì? Quyền phục-tòng, quyền nhin-nhục!) Lối đó là ở đám thanh-niên. Cũng là lối đám thanh-niên. Nếu bây giờ, trong gia đình, ngoài xã hội, mắt cá trật-tư tôn-ti, mắt cá lễ nghi, mắt cá những điều bỏ buộc ngăn-phòng cũ. Mắt cá quân-tử, mắt cá tiêu-nhân, chỉ còn người! Ôi, bao nhiêu quốc-tủy quốc-hồn, chỉ vì bọn thanh-niên đem phá hoại cả, họ không còn chửi vào đầu được! Vì không có thanh-niên, vì toàn người già cả, cũ-kỹ, cũ-hủ, thì đâu đến nỗi nước này!

Thanh-niên thật là địch-tệ của quốc-hồn, quốc-tủy. Họ hủy-hoại, làm cho người ta chề-bại họ, ghét họ, khinh-bĩ họ, ruồng-rẫy họ. Họ không phải là con của cha mẹ họ, nữa, họ như « cây long rết » không còn xứ-sở (đến nỗi có người thương tình phải đi tìm xứ sở họ). Những cụ già, cụ non trông họ, chỉ họ, bêu mồi nói với nhau: thanh-niên! cũng thanh-niên!

Tôi có ông láng giềng lý-sự, hôm nọ nói đến thanh-niên, có cái rằng: thanh-niên là tương-lai của nước, họ cũng biết thế, nên họ hết lòng muốn làm việc ích cho nước. Người ta dạy cho họ biết, cho họ hiểu, tất nhiên, đến lúc họ biết, họ hiểu, họ phải đem

tài họ ra áp-dụng vào việc đời, mong lợi cho họ và mong lợi cho người khác. Họ háp thu được văn-hóa Âu-tây, họ đã tập ngớt tập lý-luận, tìm một quan-niệm về cuộc đời đúng theo lẽ phải, hợp với chân-cửu-cánh của người ta hơn. Các đền lức họ qua bao, họ cũng làm đều điệt những sự mê-tin, những điều hư-tục, mà họ có qua bao cũng chỉ tỏ ra rằng họ có lòng-chàng háp-mưu lấy một tương-lai hợp với lý-trường con người ta. Các đền lức họ nhắm mắt bắt-chước, họ vẫn đem vào công-cuộc họ làm một chút tinh-thần riêng của họ, công-việc của họ bao giờ cũng có tinh-chất Việt-Nam. Vậy họ đáng mền nếu không đáng khinh, đáng để người khác khuyến-kích họ đi đâu, họ đi tìm lấy lý-trường mới, vì họ ngày nay là thanh-niên, rồi sau đây cũng đâu bác, rằng lòng. Cõi họ như không có không được, họa chăng có ru họ ngu bằng những câu Kiều lấy thi được, cũng đã có người làm rồi đấy, song bên làm sao được!

Nhưng... nhưng mà còn quốc-hồn quốc-tủy, còn cô-tục hay-ho, còn quan-niệm đại-gia-đình, còn hương-đàng, còn phong-hóa luân-thường!

Cô-tục chỉ bảo-tồn được ở xứ nào tiến vào chỗ thoái: ở đảo Caraibe, cô-tục ăn thịt người, ở Phi-châu, cô-tục bán đợ người làm nô-lệ, ở bên Tàu, một trăm năm về trước, cô-tục họ chân đàn bà và ở bên ta... có phải, ta vì cô-tục nhiều nên đáng là một dân-tộc văn-minh trong cái dân-tộc văn-minh đây không? Ngày xưa, trước ông Sĩ-Nhiếp, ta cũng bảo-tồn cô-tục, cũng duy-trì phong-hóa. Cũng may mà về đời ấy, ta cũng theo mới, đổi mới, học mới, học chữ Hán... nếu không ta chắc còn bảo-tồn được nhiều hủ-tục hơn nữa. Vì phong cứ một đời lại bảo-tồn lại cô-tục của đời trước, thì ta đi đến đâu, lúc đó có khác gì anh lý, anh xã, đầu nghèo sơ-sác, vẫn không dám đời mà-lỗ, ngồi khur-ôm lấy má đợi cho đến lúc chết đời.

Còn chế-độ đại-gia-đình? Chỉ hay-ho ở chỗ bỏ-buộc người ta vào trong một khuôn nhỏ hẹp, nhất định. Hối ai còn phát-siên được những sáng-tiền trong cái không-khí nặng-nề ấy? Đàn ông, đàn-bà chỉ là phần-tử của gia-đình, không còn có được chút định kiến riêng, không được có tinh-thần riêng, cha thế nào, con thế ấy, đưa nhau đi mãi về con đường cũ-lũ. Hơn người họa chăng vì làm tính ý-lại hóa ra một đực-tinh.

Tự lực văn đoàn

Đường in

VÀNG VÀ MÁU

của **THẾ LỮ**

Một truyện đề của bí mật, trên đường rừng; óc người Annam chưa từng nghĩ được truyện nào ghê sợ hơn. Có 20 tranh vẽ của T. B. Lỗ, sinh-viên trường Cao-đẳng Mỹ-thuật.

Annam xuất bản cục xuất bản

...đến ló'n

Có người bảo: thử trông về tôn-nghiêm long-trọng của cả họ đến tế-lễ trước bàn thờ ông vải... ấy, chính cái về long-trọng tôn-nghiêm ấy, che đậy biết bao những nỗi uất-ức, đau-đớn ngấm-ngấm của người làm con, làm dân cúi đầu theo mệnh-lệnh của người trên... không còn hy-vọng mong sống một cách sảng-dàng, không còn hy-vọng mong làm người nữa...

Đã khuôn vào chế độ đại gia-đình, còn bắt người xưa sống theo hương-tục chặt hẹp: miếng phao câu, cái thủ gà, chiếu trên chiếu dưới... Những hủ-tục ấy, nhờ thanh-niên đem lý-luận ra phá hoại đi, nên một ngày một mất dần, cho đến lúc thiên-hạ lấy lòng nhân-loại, tình bác-ái, ăn ở với nhau, lúc đó mới là lúc thuận-phong, mỹ-tục. Vì nay lại dạy bọn thanh-niên cuồng phong những lễ-nghi, mực-thước xưa, lại khuôn họ vào chế độ đại gia-đình, vào hương-dàng, họ lại đè nén nhau, áp-chế nhau, họ lại tranh nhau chiếc thủ lợn, miếng phao-câu, lúc đó phong-hóa mới thật suy đồi.

Những cụ già, cụ non có lòng yêu đời cổ sơ, có nghĩ đâu rằng chỉ có trời mới sáng tạo được, có bố đi mới lập-lại được, mà nếu không phá-hoại gì cả, thì không bao giờ thay đổi gì được. Cụ này bắt thanh-niên theo lễ nghi, cụ kia bắt thanh-niên theo cổ-tục: bây giờ bảo họ biết tự-do, bình đẳng làm sao!

Nếu các cụ vào đời ông Hữu-Sào, có lẽ các cụ kêu: — Ấy chết! không được dùng lửa, phải ăn sống nuốt tươi như các cụ xưa!

Nói tóm lại, bọn thanh-niên sắc-lắc không có xứ-sở kia, phá hoại quốc-hồn, quốc-tủy, đã sống thuận theo lẽ trời hơn, đã làm ích-lợi cho dân hơn mấy cụ cổ-lở ngồi khư-khư ôm lấy mấy pho sách nát. Nhưng người đời ghét thanh-niên, người đời chỉ yêu ai đề-nêr họ, áp-chế họ bắt họ sống trong những hủ-tục xuất đời.

Ông láng giềng tôi nói như vậy. Nhưng tôi, lẽ của ông khó mà lọt vào tai tôi được. Tôi không phải là mới trong trứng nở ra, tôi đã được dự những đám lễ long trọng, tôi đương được ăn miếng phao-câu, được ngồi chiếu trên, đương có quyền bắt vợ, con tôi phải làm nô-lệ tôi, bắt những người dưới quyền tôi phải xu-phụng tôi. Một ngày kia mà họ biết suy-nghĩ biết theo lẽ phải, theo nhân-đạo, thì tôi còn ai làm nô-lệ, còn ai su-phụng tôi, mà miếng phao-câu của tôi còn gì!

TỬ-LY

Những mong... lừa.

Từ ngày ông Linh-Nhân ở báo « An-nam mới » đưng mắt mèo nhìn vào những xô tôi ở Huế tìm mồi, hung hăng dở thủ đoạn con lừa của nhà ngụ ngôn La Fontaine ra đã mấy cụ thượng già vác râu bạc về hưu, có làm ông cũng theo đòi gương sáng của ông... đã ông Nguyễn-Đệ bị truất về. Cho hay tính bất chước vốn là tính của loài tai dài.

Bắt đầu là ông Đỗ-Văn, ở Đông-Hưng báo, rồi đến ông Ký-Ninh ở báo Rạng-Đông. Ông Ký-Ninh quả quyết nói vào Huế vén màn bí mật mới hay ông Nguyễn-Đệ là người khéo luôn lối, khéo siêm mi, ngoài mặt thì mềm mỏng, khúm núm mà trong bụng chỉ mưu tính phrong kế lừa thầy phản chủ.

Ông Ký-Ninh ôi! Ông sốt rét mắt rời, nên uống ít thuốc kí ninh cho người bớt cơn nóng đi. Ông có muốn bày phông cho người xếp cánh thì ông cứ bày, can gì mà giận dữ thế?

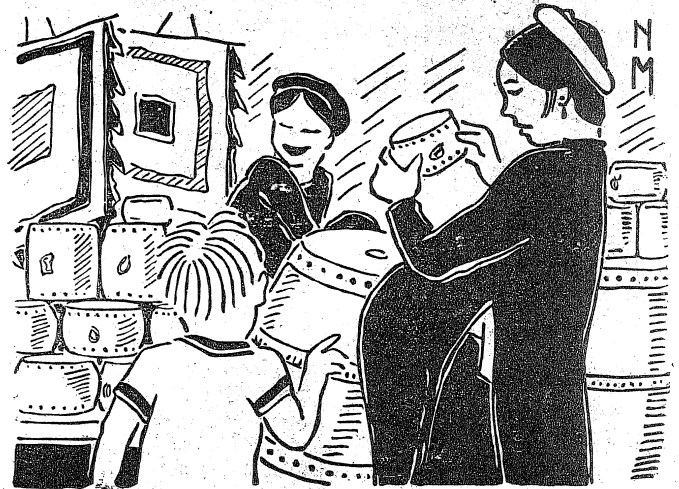
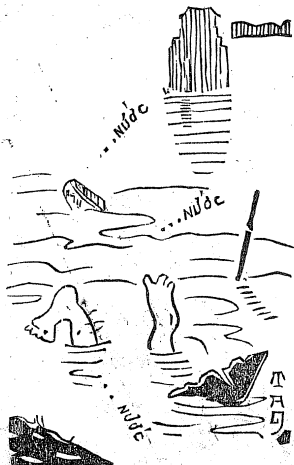
Ông Độc-lập.

Hết ông Ký Ninh đến ông Độc-Lập ở báo Phi-dương (Essor) cũng đem móng giò quán tử ra đã ông Nguyễn-Đệ, bảo ông chỉ siêm mình, phản trắc, Ông Độc-Lập kết luận rằng: « ở đâu cũng vậy, lúc nào cũng vậy, ta phải công nhận có những nhà văn sĩ nửa mùa vì tiền hay vì bira cơm mà viết hàng trăm bài đưa cho người thi cơm thi tiền cho mình để họ muốn làm gì thì làm ».

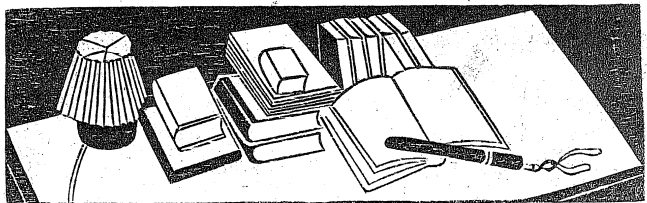
Không ngờ ông Độc-lập lại nói đúng đến thế! Bọn văn-sĩ nửa mùa ấy nhiều lắm, và phần nhiều có tính cách con lừa của La Fontaine nhĩ, ông Độc-lập nhĩ!

Ông Độc-lập a, tôi đọc đến hai chữ « độc-lập » của ông, tôi thật lắm, ông Độc lập a!

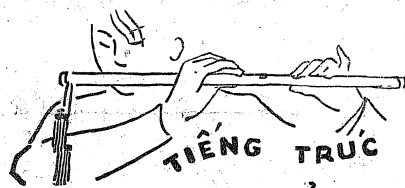
TỬ-LY

— Nay bà hàng! Sao bà lại chạm trổ của bà vào « trổ » của mẹ tôi.

THƠ MỚI

TIẾNG TRÚC TUYỆT VỜI.
— CỦA THẾ-LỮ.

Tiếng địch thổi đầu đầy,
Bởi vì đầu dẻo-dắt?
Lơ-lửng cao đưa tận lưng trời xanh
ngắt.

— Mây bay... gió quuyến mây bay...
Tiếng vi-vút như khuyển van, như diu
dật,

Như hắt-hiu cùng hơi gió heo-may.
Ánh chiếu thu
Lướt mặt hồ thu.
Sương hồng lam nhẹ lan trên sóng biếc,
Rạng lau già sao-sắc tiếng reo khô,
Như khua động nổi nhớ nhung, thương
tiếc,
Trong lòng người đứng bên hồ.

Có em đứng bên hồ.
Nghiêng tựa mình cây, dáng thần-thơ.
Chừng có tưởng đến ngày vui sẽ mất
Mà sắc đẹp rờ-ràng rồi sẽ tắt
Như bóng chiều dần khuất
Dưới chân trời.

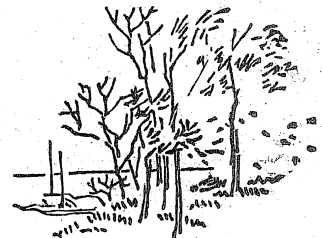
Cho nên có nghe tiếng trúc tuyệt vời,
Thôn-thứ với lòng có thôn-thứ,
Man-mác với lòng có man-mác.
Có để tâm hồn tế-tái bàng-khuàng.

Ta muốn nâng
Tắm khăn hồng lau mắt lệ cho ai
Vi ta sợ má-đào kia phai,
Cùng như ta đã ca.

Khuyên ngày vui trở lại
Cùng với ánh quang minh còn mãi.
— Cho người với cảnh quên già.

THẾ-LỮ

TẠI LÁ VÀNG

Cuối thu, gió lạnh cây rung động
Ta thấy rơi bởi lá vàng rụng.
Mà ta thương cây trụ cảnh trơ
Mùa đông rét mướt đứng lơ thơ!

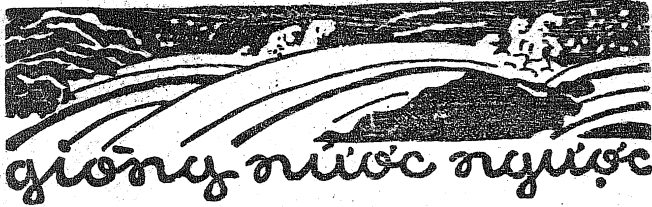
Ta lại thường cầu xin im gió
Cho lá còn, cho cây đỡ khô;
Nhưng gió im mà lá khi vàng
Vẫn rơi như chút khắp trong làng!
Vậy thì cây ơi! không tại gió,
Mà tại rằng lá kia đã ọa!
Nên dù gió chẳng thổi tới bờ,
Tan-tác, khi vàng lá vẫn rơi!

NGUYỄN-VĂN-KIỆT

Tự lực văn đoàn

Được in
NƯỚC CHẢY ĐÔI GIÒNG

(20 truyện ngắn chọn lọc kỹ và sửa chữa lại của Khải-Hưng và Báo-Sơn).
Tranh vẽ của Đông-Sơn.

CẢM ƠN CHàng TỬ MỠ

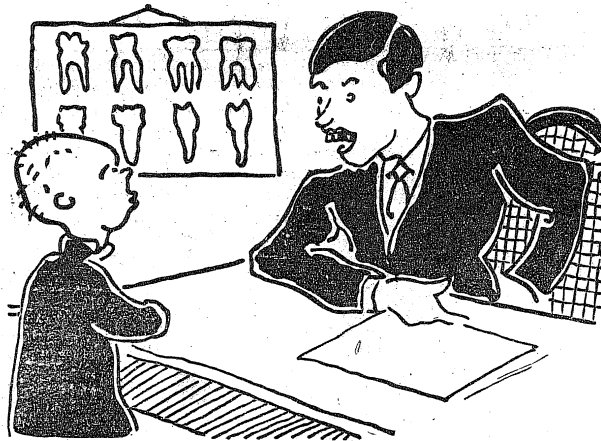
Đọc phục thư, lòng mừng khôn tả,
 Tạ ơn lòng chàng đã giúp cho;
 Khen Từ Ly thầy chẳng nói mớ,
 Giúp Cả Mốc vira cho là số!
 Xét nhời đoán tướng như thầy đã rõ,
 Giải Nam-thành tên họ thực là chi?
 Song thiên cơ, chẳng lộ việc huyền
 vi,
 Thầy còn, để khách tình-sĩ ngỡ-ngần
 mãi.
 Chàng Tử Mỡ, xin chàng chớ ngại,
 Đùng tiếc thương bạn phải hiềm-hoi,
 Bởi lòng riêng quyết đã tự lưn rồi,
 Thề chẳng vương lời-thời vòng phu-
 phụ!
 Dù phận được một thân, một chủ,
 Nói đến chỉ lúc « com nguôi ngủ nhà
 ngoài »,
 Mặc quý nhân kẻ đó là ai,
 Dầu rằng có vấn tài như Tử Mỡ.
 Nói đến bạn lòng này lại ngờ:
 Hay là chàng nhờ Từ Ly ám-trợ
 cuộc nhân-duyên,
 Láy cơ rằng: mệnh số do thiên,
 Cố nhữ khách thuyên-quyên làm lễ-
 thiếp.
 Cung quan lộc, nói thêm chàng biết:
 Đường công-danh, hai năm nay đã
 quyết không màng,
 Thi cử đầu mà thiên-la cản trở
 giữa đường,
 Sợ gì nổi chân vương võ chuối,
 Dễ có lẽ Từ Ly nhảm lười,
 Hoặc là thầy bầm vôi cung này;
 Việc tương-lai sẽ cho biết rõ, hay,
 Giữ lá số, để rồi đây thử ngâm!

PHẠM-THỊ-CÁ-MỐC
 Nam-dịnh

LIỆU HỒN ANH TỬ-MỠ

Anh Tử Mỡ tuy chẳng cùng tôi quen
 biết,
 Nhưng xem thơ đã khôn xiết cảm
 lẫn.
 Giọng trêu đời tên đã nức lòng vắn
 « Giọng nước ngược » khiến bản
 khoản bao kẻ,
 Khách tài-hoa sao si-linh đến thế,
 Đã thư-từ ngấp-nghê gái Nam-thành!
 Nay lại còn dục-dập yên-anh,
 Sắp chìm cả con ranh Bèo-Mỡ.
 Nay liệu xác! kẻo truyện mà vỡ lở,
 Đến tại bà T ú Mỡ lại nguy to!
 Nào biết đầu tư-từ chẳng đi đó,
 Vô phúc lại không lo mà chể sớm!
 Nếu biết khôn hồn dưng mắc lờm,
 Chớ nghe người nói rồn, mỗi cùng
 manh!
 Nên yên thân mà vui-vẻ chốn gia-
 đình,
 Đùng luân-quần chút tình vô-vấn
 nữa.

Dư thi số 4

— Anh hãy nói tên thứ răng nào của người ta mọc sau hết.
 — Thưa thầy... răng vàng ạ!

Vấn đề dân sinh

TÂM TANG

Y lời bạn hẹn, chúng tôi lên xem
 máy dệt ở làng Bưởi.
 Máy! Máy của người minh-sáng-chế!
 Từ hôm nghe lời bạn nói cho tới khi
 được trông thấy, cái khoảng thời-gian
 mới lâu làm sao? Lâu bởi tâm lòng
 chúng tôi mong-mỏi, ước-ao. Nhưng
 đến khi được thấy thì cái lòng mừng
 của chúng tôi nó chẳng được nồng-nàn
 như trước nữa. Có gì đâu! cũng như
 mọi cái khung cửi giặt giã, mà sự
 sáng-chế là làm cho nó tự quản vải
 được, người dệt không phải dừng lại
 để quản vải tay lụa đã dệt thành, song
 cái sức nhanh cũng chỉ hơn chừng
 một vài thước lụa một ngày (lối này đã
 có nơi làm rồi).

Thơ phụ chơi đùa, yêu con, chiều vợ,
 Còn truyện ngoài xin chớ tưởng
 làm chi!

Cổ mà nên mỗi tình-sĩ.
 NGUYỄN-VĂN-KIỆN

TỬ MỠ ĐÁP

Anh khuyên lời chẳng cảm ơn đâu!
 Khuyên thế thời bằng mấy số nhau!
 Tôi nếu phải phường râu quặp lại,
 Vì anh, hẳn bị...trận đòn đau...!
 TỬ-MỠ

Ngồi nói truyện, chủ nhân tỏ ra một
 người rat tinh thạo, ông nói:

— Nghề này năm xưa, chúng tôi làm
 ăn phát-tài lắm, nhưng mấy năm gần
 đây vì « kinh tế » cũng không còn mấy
 nhà làm, mà bây giờ thì dệt toàn bằng
 tơ tằm cả — tơ tằm rẻ rẻ làm, mất ít
 nhân công mà dệt ra lại có phần đẹp
 hơn tơ ta (chủ nhân đưa lụa cho chúng
 tôi xem) tuy rằng nó không được bền
 như tơ ta, song cái đời chỉ trong bề
 ngoài này, cái đời cạnh-tranh lại
 đương giữa lúc « kinh-tế » này, mình
 phải biết tùy thời mà hành-sự; hàng
 bán ra, tiền trao lại, xong tay thì thôi,
 chớ cần gì!

— Dệt tơ tằm, thừa ngài, mỗi lợi ấy,
 tôi thiết-tưởng đối với các ngài cũng
 chẳng được là bao, mà cái hại chúng
 cho con nhà tâm-tang thì vô kể. Ngài
 thử nghĩ xem; nước ta công-nghệ kém,
 ngoài việc canh-tông thì chỉ có tâm-
 tang là hơn cả, khắp trong nước, đâu
 là không trồng dâu, nuôi tằm, ươm tơ,
 dệt lụa? — Cái nghề đi đối với nghề
 làm ruộng. Mà ta dám chắc một phần
 ba dân-số tức là tám triệu người sinh
 sống về nghề đó... Ngờ đâu vì cái nạn
 tơ tằm mà nghề tâm-tang của ta phải
 suy thoái, tám triệu rưỡi người ấy hỏi
 trồng vào đâu mà sống? Tất là phải
 ăn ghé vào nghề nông. Mà nghề nông
 cũng đương ở vào thời - kỳ khủng-
 hoảng, sự khủng-hoảng ấy ta có thể
 làm bớt đi được, nhưng không thể
 tránh lại, ta lại làm cho nó tăng lên!...

Cái lỗi ấy một là bởi cái tính tham
 lạ, chuộng rẻ của người mình, hai là
 bởi những nhà có trách nhiệm chân
 dân, họ không thêm trông nom đến sự
 sinh sống của dân, đối với dân, chúng
 họ coi như người đi-chúng. Ba, bởi
 lỗi ở các ngài.....

— Lỗi tại chúng tôi?! Chủ nhân từ
 nhiên ngắt lại hỏi.

— Nếu các ngài, ai ai cũng dệt tơ
 ta, dầu cho có khó khăn tốn công, giá
 bán có cao hơn một ít, mà người mua
 như có kỳ-kèo, các ngài cũng không
 thiếu gì câu trả lời, mà tôi giám chắc
 lời nói của các ngài rất hiệu quả:

« — Thưa bà, hàng tằm tuy bóng bẩy
 đẹp thật, song nó không bền; sự buôn
 bán cốt trọng lẽ thực thà. Dầu tơ tằm
 rẻ, dễ làm, đỡ công cho chúng tôi, mà
 chúng tôi cũng không làm, bà suy vậy
 cũng đủ hiểu, và từ trước, ta vẫn
 dùng tơ ta có sao đâu?... »

Thưa ông ta hãy giúp cho công
 nghệ của ta, nhất là giữa những lúc
 này ta hãy bảo trọng lấy sự sinh sống
 của dân ta trước đã....

(Còn nữa) HOÀNG-KIM-CHI

Nếu Ngài cần may:
 RAGLAN bằng BRAP
 MOUSSE hay RATINE

Màu nâu và beige
 PARDESSUS DE VILLE
 dessin DIAGONALE

Rất đẹp và giá hạ đặc biệt
 Xin Ngài gửi thư về

TAN-MY

— Tailleur —

91, Rue de la Soie, Hanoi

Peintures GECKO

PHUNG-NHU-CUONG

N° 53, Rue de la Citadelle, Hanoi

Hiệu sơn THĂNG-LONG

Bò huyết trắng dương

Đàn ông vì thân suy, huyết ít, dương
 sự không mạnh, hoặc bị tuyệt dương,
 uống nhiều thuốc trắng dương mà
 không hiệu quả, ấy là vì chỉ biết
 bổ-thận mà không biết bồi huyết.
 Bệnh ấy chỉ dùng nước tiểu (số) BÒ-
 HUYẾT ĐÀN của THO-ĐẢN Y-
 QUẢN, thì chẳng những dương-sự lại
 mạnh hơn trước, mà sức lực còn khỏe
 hơn nữa: Thuốc này khác các thuốc
 trắng dương khác, vì nó vừa bổ thận
 vừa bồi-huyết, lại không làm cho đục
 hỏa bốc lên. Những người tuổi già, yếu
 trẻ không sinh đẻ hoặc đẻ toàn con gái,
 dùng một liều thuốc này sẽ sinh con trai.
 Ở xa muốn mua, xin viết thư và gửi
 mandat cho ông:

PHẠM-QUẾ-LÂM
 54, Phố Sinh-từ — Hanoi

...từ' cao đến thấp...

PHỤ TRƯỞNG PHONG - HÓA

Sẽ ra cùng với số 71 ngày 3 Novembre.
Sẽ đăng một truyện ngắn của **Bảo-Sơn**
Biểu các bạn mua dài hạn
Bản lẻ : 3 xu một tập

CÙNG CÁC BẠN ĐỌC-GIÁ

Phụ-trưởng Phong-Hóa xuất bản cốt để biểu những người mua dài hạn; được hưởng quyền lợi ấy vì mua dài hạn, thì làm lợi cho nhà báo. Các bạn nào mua dài hạn ở các nhà Đại-lý, không gửi ngân-phiếu về tòa báo, thì không thể có phụ-trưởng biểu được, vì sự mua báo dài hạn ấy không làm lợi cho nhà báo. Đó chỉ là một sự công bình chứ không phải riêng trọng bên nào cả. Đối với các bạn mua số lẻ cũng vậy.

P. H.

Nghị-viện.....cố

Lúc Viện dân-biểu Bắc-kỳ sắp họp đại hội-đồng thường-niên, được tin Viện dân-biểu mới ở Trung-kỳ đã bầu xong ban trị-sự. Nghị-trưởng là ông Hà-Đặng, cựu đốc-học, 58 tuổi.

Viện dân-biểu Bắc-kỳ đem so với Viện dân - biểu mới Trung-kỳ thì còn trẻ măng. Thật vậy. Các ông nghị mới đương trong phần đông là người già cả, cỡ lỗ, ngoài năm mươi tuổi: hừ quan, cử-nhân hay tú-tài cũ, chánh-tổng già...., mấy cụ nghị lom-khộm vắc râu dài vào viền bàn việc dân, việc nước, như trong đám hương-thôn, mấy ông bô-lão răng long, má đen, đem tài ra cải-cách cho làng một ngày một theo mới.

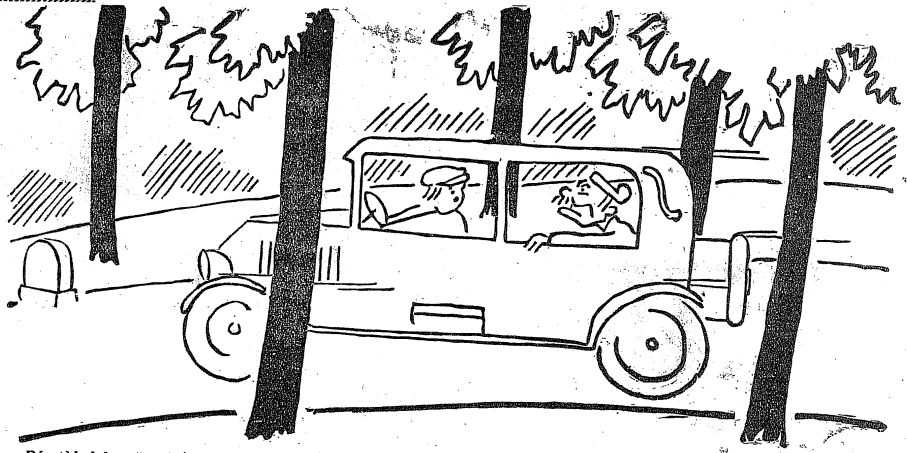
Một viện dân-biểu lụ-khụ trông gây làm việc rồi ra làm sao, hơn hay kém các ông nghị đương tuổi trai-trẻ? Theo lời người xếp cảnh, ta hãy đợi các ông rung râu vào việc đi. Song có một điều chắc-chắn là các cụ nghị gần đất ya trời, công việc các cụ chắc cũng có vẻ cũ kỹ gần đất xa trời như các cụ.

Ông Lại-văn-Trung.

Nghị viên Bắc-kỳ chỉ có ông bô-lão Lại-văn-Trung là đạo-mạo, đường hoàng, đáng là một ông nghị đường trong. Trên cái áo gấm hoa, ngân tiền và kim tiền, ông đeo lủng la lủng lẳng rơ ra về quan nghị, không then với ông hiệp tác Hoàng-Kiểm, nghị viên ở Nghệ-an, ông thông-đốc Đào-văn-Duân nghị viên ở Bình-định,

Ông có cái đặc tài tiếp các quan, đọc diên văn như đọc văn tế, không một đây một phút nào không theo lễ nghi của đạo nho, lúc nói cũng theo gương thánh Khổng. Ở hương-đăng, run run sợ sợ, mà lúc bàn luận

Tranh dự thi số 5

— Bác tài, bác vận thế nào mà từ nãy đến giờ, tôi chỉ thấy cây chạy mà thôi ?

thì chẳng nói gì cả. Có người bảo tại ông không biết gì mà bàn, nhưng không phải, tại ông theo gương thánh Khổng dấy thôi.

Các ông nghị đương trong na ná như cụ nghị Lại cả, chắc hôm họp đại hội đồng, không được một tiếng nói. Đó là một sự đáng mong vì theo phương ngôn tây: sự yên lặng là vàng mà lời nói chỉ là bạc.

Lời cảm ơn của ông nghị Lục.

Ông Phạm-huy-Lục, lúc được tái cử có một câu nói rất đáng ghi:

— « Cái danh dự của chúng tôi thật là một cái danh-dự rất nguy nan và sự đi-vãng-làm đảm-bảo cho trong-lai ».

Nếu cứ lấy sự đi-vãng làm đảm-bảo cho trong-lai thì nguy nan thật, nguy nan lắm!

Lời lẽ đứng đắn của ông nghị Đồng.

Trong báo Thanh-Niên, ông nghị Ngạc-văn-Đồng có phản nán rằng « nhiều tờ báo trường-thuật các lời bàn của các ông nghị-viên, không trường thuật cho rõ đầu đuôi, thành thử làm lời bàn rất đứng đắn mà theo lời trường-thuật của báo chỉ hóa ra vô nghĩa lý, đáng tức cười ».

Lời bàn của các ông nghị viên rất đứng đắn. Thế thì đáng tức cười thật!

Còn lời bàn đứng đắn, trường-thuật lại hóa ra tức cười, thì thật là một sự lạ. Hay là ông Đồng cho lời ông nói là đứng đắn, mà báo chỉ lại cho lời ông nói là tức cười? Nếu vậy, ông tập nói cho tức cười đi, chắc các báo chí sẽ cho lời ông nói là đứng đắn.

Ông nghị Hoàng-hữu-Nghĩa.

Bản về việc thuế, ông nghị Phong xin nhà nước đặt một ngạch riêng cho người giàu, một ngạch riêng cho người nghèo,

Ông Ngạc-văn-Đồng, chủ nhiệm báo Thanh-Niên, nghị viên tỉnh Phú-tho, nói rằng hiện ở vài vùng nam thượng-du, nhà nước đánh thuế từng bếp,

từng nhà chứ không như ở dưới đường xuôi, đánh thuế từng người.

Ông nghị Hoàng-hữu-Nghĩa ở Phú-tho nói việc đánh thuế từng nhà không có, duy chỉ có một vài nơi dân mừng ở tận rừng xanh núi đỏ mới đánh thuế cách ấy, còn thì cũng đánh thuế như đường xuôi cả.

Thế nào, hai ông nghị ở miền « rừng xanh đất đỏ » cả, mà sao mỗi ông nói một khác? Nếu tình thế tỉnh nhà các ông mà các ông còn mập mờ như thế, thì những việc khác, chắc các ông bàn địch xác lắm!

Tương các ông nên về học lại mán, thổ tỉnh Phú-tho xem đánh thuế từng nhà hay từng người đi thì hơn.

Ông Nguyễn-Lễ

và ông Trần-trung-Hòa

Ông Hòa lần này không được nhà nước cử ra làm dân-biểu. Đã có ông Nguyễn-Lễ được cử ra thay ông Hòa.

Trong buổi họp đầu của viện, ông có nói: « tôi thay ông Hòa, nghĩa là tôi cũng như ông Hòa ».

Cũng như thế nào được! Ông Hòa không phải là nghị-viên nhà-nước cử ra nữa, mà ông là nghị-viên nhà-nước mới cử ra, ông khác ông Hòa ở chỗ đó.

Ông Lễ lại nói tiếp: « tôi sẽ hết lòng vì dân vì nước... » Thật rõ ra giọng ông nghị: ông cũng có lòng kia à? Còn « trái tim » nữa, có lẽ ông quên đấy!

Ông nghị Lê-thành-Ý

Bản về việc học-chính, nghị-viên ôn-ào lập cả tiếng chuông của ông nghị-trường Lục. Ông thì bản bắt trẻ con nên học chữ nhỏ vài giờ vì chữ nhỏ là gốc chữ quốc-ngữ; ông thì bản rằng học chữ nhỏ mỗi tuần lễ một, hai giờ vô ích, mất thì giờ...

Cuộc đấu-khẩu dần-dần chỉ còn có hai ông Nguyễn-Lễ và Lê-thành-Ý.

Ông Nguyễn-Lễ — Về việc học, các ông nghị làm giáo-sư tất thạo hơn chúng tôi, vậy xin các ông cho biết ý-kiến, Ông Lê-thành-Ý — Voilà !..

Rồi ông Ý phồng ngực, giang tay, bản nên bắt trẻ học chữ nhỏ, viện lẽ rằng chữ nhỏ đời với tiếng annam cũng như tiếng la-tinh hay tiếng Hy-lạp đời với tiếng Pháp. Còn sách thì đã có đủ cả.

Ông Lễ — Tôi xin viện xét kỹ ở chỗ « bắt buộc với không bắt buộc » nếu không, rồi gờ ra không kịp. Cứ theo ông Ý cả cũng không được, vì ông Ý muốn theo ý nha học-chính.

Ông Ý về mặt hàm-hâm, chỉ tay vào ông Lễ:

— Ông Lễ nói tôi theo ý chính-phủ là nói sai.

Nhưng việc gì ích quốc lợi dân tôi mới nói.

Thật à ?

Ông Nguyễn-đức-Quyên

Một ngôi sao mới trong làng báo: báo Thanh-Niên.

Một ngôi sao mới trong làng văn-sĩ: ông Nguyễn-đức-Quyên, biên-tập báo Thanh-Niên.

Trong một bài luận-thuyết về tự-do, bình-đẳng, bác-ái (chữ sao to-tát thế!) ông gào rằng:

— « Thanh-niên nước người là hy-vọng của quốc-gia, thanh-niên nước nhà làm xã-hội phát thât-vong, bạn trẻ xa, gần Trung, Nam, Bắc, các ông có biết cùng chăng.

« Hân các ông thừa biết dưới ba mươi tuổi xuân, cả các ông không đến nổi lần nào. Vậy sao các ông lại quá « bác ái » không chịu dặng quyền « tự do » của các ông trong việc « bình đẳng ngôn luận », lại chịu nhượng bộ những người chưa chắc đã hơn các ông về phương-diện gì, mỉa-mai đau-dớn như thế ».

Độc đi đọc lại để xem ông viết bằng tiếng nước nào, mà chịu không hiểu được. Ông Quyên làm báo cho ông nghị có khác, giờ giọng nghị-viên, muốn viết thế nào thì viết. Còn chúng tôi thì khác, chúng tôi chỉ là dân đen, cho nên chúng tôi phải nói tiếng annam, viết chữ annam.

TỬ-LY

JOSEPH T. Đ. TRÚC

Luật-khoa Cử-nhân, Đại-Học-đường Paris. Cố-vấn pháp-luật Số 5, Hàng Da cũ, Rue des Cuir (cạnh bãi chợ Hàng Da, Hanoi)

Việc kiện-tụng, làm đơn, hợp-đồng, văn-tự. Đòi nợ. Mua, bán, nhà, đất v...
Lệ phí pháp-luật: mỗi lượt 1 đồng

NƯỚC HOA HIỆU CON VOI

Nguyên chất rất thơm chưa pha

Quelques fleurs, Jasmin, fleur d'amour, Narcisse noir, violette, rose, Menthe.

1 lọ 3 grs. 0.20 1 tá — 2.500

1 lọ 6 grs. 0.30 1 tá — 3.00

1 lọ 20 grs. 0.70 1 tá — 7.00

PHÚC-LỢI 79, Paul Doumer, Hải-phong bán buôn và bán lẻ.

Mua buôn giá chám trước tiền trước bán hiệu chám cả

Bác-Sỹ NGUYỄN-VĂN-LUYỆN

8, rue Citadelle. Téléphone: 304

CHỮA BỆNH BẰNG ĐIỆN-CHỮA MỌI BỆNH VÀ CHUYÊN-CHỮA BỆNH ĐÀN BA CON TRẺ

số 8 phố Đường-Thành (Đường Cửa-đông san phố Xe-Điêu) HANOI

Truyện ngắn

TIN VẬT HẰNG NGÀY

Của Khải-Hưng

Com chiều xong, ba anh em bạn ngồi hút thuốc là nói chuyện gẫu, câu chuyện uê-oái của những người không biết làm việc gì trước khi đi ngủ. Một người trong bọn, Nguyễn-Tuyên, tuy tay cầm tờ nhật trình mà trong nửa giờ đồng hồ chưa đọc được một giòng chữ. Bỗng mắt chàng vẫn vờ đặt tới một tin vắn tắt bằng ngày đăng ở trang hai. Chàng mỉm cười báo hai bạn:

— Này hai anh, một sự quan trọng vừa xảy ra ở thành phố ta này.

Sáu vừa ngáp vừa hỏi:

— Truyện gì mà quan trọng thế?

Tuyên đọc:

« *Chiều hôm qua, chiếc xe ô-tô số 9.200 chạy đến phố hàng Bông thì cán phải một người phụ xe. Xe không hư hỏng gì, và người phụ xe cũng chỉ bị xây da ở khuỷu tay thôi.* »

Sáu cười, cổ làm ra nặc nộ mà như vờ được dịp thì cười cho đỡ buồn.

Đám suốt từ lúc ăn cơm xong vẫn ngồi yên trong chiếc ghế bành rộng, không nói, không rằng, lơ đãng như người ngủ gật. Chờ bạn cười xong, chàng thông thả nói:

— Các anh tưởng truyện ô-tô cán người mà có khi không là một sự can hệ à, không là một sự bi đát à?

— Thì vẫn là một sự bi đát.

Tuyên và Sáu lại càng cười to, rồi Sáu nói luôn:

— Những truyện xảy ra hàng ngày chép trong các báo ta, bao giờ cũng là truyện quan trọng đấy chứ!

Đám ngồi hẳn dậy, ỉnh táo báo hai bạn:

— Nếu các anh đừng cười đùa nữa thì tôi sẽ kể cho nghe một câu chuyện tương tự như câu truyện ô-tô của anh, mà....

Tuyên nói luôn:

— Mà rất bi đát, bi ai, bi thảm.

Đám mỉm cười, có ý chế nhạo:

— Cổ nhiên là bi đát vì vai chủ động là một nhà nghề trong một gánh hát. Nhưng nếu các anh muốn nghe câu chuyện của tôi 'cho có ngành có ngọn thì phải ngồi im mà nghe, chứ cứ đùa bỡn cùng ngắt lời tôi như thế thì tôi không kể nữa đâu.

— Vâng, thì xin nghe.

Đám ngấm nghĩ một lát rồi hỏi hai bạn:

— Giá bây giờ cũng như anh Tuyên ban nãy, tôi cầm tờ nhật trình đọc cho hai anh nghe một câu chuyện xảy ra hàng ngày, chẳng hạn thế này: « *Chiều hôm qua, kếp Thời nháy chuyển xe điện, lỡ chân ngã, vờ sọ chết tươi* » thì hai anh tất cho là một câu truyện...

Sáu nói tiếp:

— Bi đát.

Tuyên cũng góp:

— Bi ai.

— Kia, các anh lại đùa! Chắc hai

anh cho là một truyện tâm thường. Các anh có biết đâu rằng: một tấn bi-kịch vừa diễn ra đó.

— Thì tôi vẫn bảo là một truyện bi-đát mà lại.

Đám như không để ý đến lời nói bông của Sáu, kể luôn:

— « Hồi đó về năm một nghìn chín trăm hăm hai hay hăm ba, chả nhớ rõ. Một buổi chiều cũng như anh Tuyên, uê-oái, tôi đọc tới một truyện xe điện nghiêng chết một nhà nghề hát bội. Cổ nhiều là tôi không lưu ý đến, nhất là tôi lại không mấy khi bước chân tới các rạp hát.

— Vậy một câu truyện tâm thường xảy ra hằng ngày theo ý tưởng-tượng của các anh đã rồi nên một tấn tâm kịch rồi đấy.

Đám vẫn không lưu ý tới lời bắt bẻ của bạn, lại kể:

— « Anh Phúc liền cho tôi hay rằng kếp Thời và đào Sắt là hai nhà nghề rất có tiếng ở trống Nam. Thời thường sắm những vai tiêu võ, Sắt thì đóng những vai đào thương và đào lẳng, mà hai người thường là tay đối thủ của nhau trong một vở tuồng. Diễn tích Phụng-nghi-dinh mà Thời sắm vai Lã-Bổ, Sắt sắm vai Điều-Thuyền, thì nhà hát phải đóng như ném cối, ai không lấy vé mau thì đến 6 giờ chiều là không còn chỗ.

« Các anh còn lạ gì ái-tình của con

như yêu nhau thực ở trong một phong cảnh thực.

« Và lại có một nguyên tố giúp cho sự tưởng-tượng ấy: là cái nhan sắc của hai người. Thời mà đóng trò thì các cô gái giang hồ đến chết mệt. Có cô ưa nước mắt, có cô vừa nghe hát vừa thì thầm rên rỉ kêu: « trời ơi! sao mà nhà tôi đẹp thế kia ». Thật vậy, Thời có cái dung mạo trắng kiện của một nhà võ sĩ trẻ trai. Còn Sắt thì chả cần phải nói nhiều, chỉ một cái giọng hát với cái nụ cười của nàng công tử khiến các công-tử Sài-thành chết mệt.

« Thế là Thời và Sắt yêu nhau. Yêu nhau thực ở ngoài phong cảnh thực chứ không phải yêu nhau trong vở tuồng giữa những cánh giấy bia và gỗ son... Rồi họ lấy nhau.

« Thời ấy, ông chủ một rạp hát lớn ở Hà-thành vào kiếm đào kếp để ra khuếch-trương nghề hát bội ngoài Bắc, đương rục-rịch cái cách dễ theo kịp trong Nam. Thời và Sắt hy vọng trở nên giàu có, mà nghe ở Bắc Bắc khán giả vẫn phục đại danh của vợ chồng mình, liền thuận lời ký hợp đồng với ông chủ kia ngay. Và ông chủ biết chắc rằng cặp đào kếp ấy thế nào cũng làm tăng số thu nhập của rạp hát ông, nên ông bằng lòng trả Thời và Sắt một số lương tháng rất cao, cao gấp hai lần lương cũ của họ. Ông lại khôn khéo cho hai người vay trước một món tiền lớn để có thể ràng buộc họ ở mãi với mình.

« Một tháng sau, ở Hà-thành, luôn mười lăm, nhà hát Sâm-Công hết vé ngay từ 7 giờ chiều. Khán giả kéo nhau như nước chảy đến coi Thời và Sắt diễn tuồng. Các gái giang hồ, lẳng mạn ở ngoài Bắc cũng như ở trong Nam đều mê tít tít với họ. Thời và Sắt càng thêm sung sướng.

« Nhưng trong bọn công-tử Bắc-hà bị cảm động vì cái nhan sắc và cái giọng hát véo von của Sắt, lại có cả ông chủ rạp... »

Tuyên cười, hỏi:

— Vậy ra ông chủ phải lòng kếp đào hát?

— Phải, phải lòng chết mê, chết mệt!

— Nhưng còn đào Sắt thì nàng có thuận để ông chủ yêu thương không?

— Trừ có thì nàng kháng kháng một mực cự tuyệt, nàng tưởng như không khi nào nàng nở lứa đôi kẻ chung tình. Nhưng mà, than ôi! cái

« Tình cờ tối hôm ấy, tôi gặp anh Phúc, anh Phúc nhận tình của một cô đào hát, chắc hẳn các anh còn nhớ. Anh Phúc bảo tôi:

— Tư Thời chết rồi.

« Tôi ngỡ ngàng:

— Tư Thời nào?

Anh Phúc lấy làm lạ rằng tôi lại không biết một nhà tài tử có tiếng, cười nói: Tư Thời vẫn sắm vai Lã-Bổ mà anh là sao?»

« Tôi chợt nhớ ra câu truyện đã đọc ở tờ nhật trình lúc buổi chiều, liền trả lời:

— « Có, tôi có thấy đăng báo Tư Thời chết chết xe điện.

« Anh Phúc có vẻ bi mật, bảo tôi:

« — Không, nó không chết chết đâu. Anh tình võ nghệ tinh thông như Thời thì khi nào chuyển từ xe điện này sang xe điện kia mà lại trượt chân đến ngã vỡ sọ được.

Tôi hỏi:

— Vậy thì vì lẽ gì lại chết?

« Anh Phúc thì thầm:

— « Hẳn từ từ đấy thôi. »

Sáu và Tuyên từ nãy vẫn lắng tai nghe. Tới đó, Tuyên ngắt lời, mỉm cười hỏi Đám:

BỒ-HỮU-HIỆU

TAILLEUR DIPLOMÉ DE L'ÉCOLE INTERNATIONALE DE COUPE DE PARIS

N° 41 Rue du Chanvre

Coupe et façon impeccable et soignée adaptée à toutes anatomies. Aucune augmentation sur les prix courants

Người làm nhà nên biết rằng:
CHỈ Ở 42, Rue de Takou MỚI CÓ

KIẾN-TRÚC-SU

ARCHITECTES DIPLOMÉS

Chuyên môn về Kiếu-nhà.

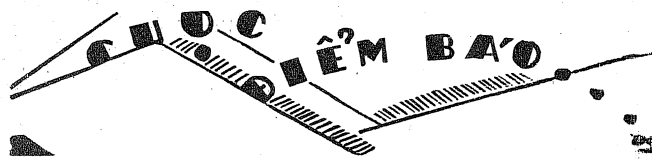

BÓNG CÁC BÁO

Mỗi báo có một tinh cách riêng về tinh thần và về hình thức.
 Từ Đông-Pháp không giống tờ Trung-Bắc cũng như tờ Rạng-Đông không giống tờ Nhật-Tân.
 Trong mục « bóng các báo » sẽ dần dần nêu đủ các tờ báo để độc-giả xem đây biết được về mặt thật của từng báo một, những cái đặc sắc về lối văn và lối xếp đặt của riêng một tờ báo.

tân-văn. Đặc sắc nhất có bài xaw-thuyếtq, bài Hai-Đamj, những tin tươq quan trongj và lối quốcq ngưw moip.
 (Xem trang 9)
 NHẬT, NHỊ-LINH

Xin bắt đầu nêu báo Trung-Bắc

Hội văn-sĩ.
 Ông Ngô-Sơn ở báo Đông-Phương số 884 vừa cho chúng ta uống một chén thuốc đắng.

Chén thuốc ấy cố nhiên không phải là chén thuốc ngũ-vị, lục-vị hay bồ nguyên đại toàn v. v. Nó chỉ là chén thuốc văn-sĩ.

Nhưng ông Ngô-Sơn ý chừng là một ông lang — xin lỗi ông, — là một ông lang bằm. Vì các thầy lương-y thì bao giờ cũng cần phải điều hòa thủy, hỏa trong người ốm, thế mà ông lang Ngô-Sơn lại than phiền rằng:

« Các bạn lang văn ở nước ta mà nói chuyện tương-tế lẫn nhau (nguyên văn)... chả khác như đem anh lửa với anh nước mà bảo điều hòa với nhau vậy. »

Nếu ông Ngô-Sơn không biết điều hòa anh lửa với anh nước, theo cách khoa học Á-Đông như các nhà lương-y ta, thì nên làm tâm tam như thế này:

Đổ nước vào nồi rồi lấy lửa mà đun. Hễ nước đã âm-âm thì tắt lửa đi. Thế là nước lạnh thành nước ấm, mà lửa nóng thành tro, cũng ấm. Vậy chẳng là điều hòa thì là gì? Còn ừa.

Ông lang Ngô-Sơn lại công bố rằng:

« Nói thực ra (nào ai bảo ông nói dối!) trong làng văn không phải là không có một số người tốt, song số xấu nhiều, số tốt ít, thì số ít ấy cũng phải cuộn vào trong một lớp dối ba »

Anh em trong làng văn ốm đã nghe rõ chưa? Ông lang Ngô-Sơn ngài dạy rằng trong làng ta chỉ có một số ít là tốt thôi. Ý ngài muốn nói chỉ có hai người tốt, là các ông Nguyễn-quốc-Túy và Ngô-Sơn.

Thì hai ông lang văn-sĩ tốt đẹp cứ lập riêng một làng văn tốt đẹp đi, ai bảo sao (một mình ông Ngô-Sơn độc lập một làng văn lại càng hay nữa).

Chúng tôi là văn-sĩ xấu-xí sẽ lập một làng văn xấu-xí vậy.

Như thế cũng là một cách điều hòa thủy hỏa đấy.

Con ông trạng, cháu ông nghệ
 Cho hay ở phía nam nước Đại

Cờ-Việt cũng có chàng Tartarin. Câu truyện đầu đuôi đại khái hình như thế này:

Hai ông Võ-khắc-Thiện và Mỹ-Tử ở Zán báo so-sánh võ An-nam với võ Áng-lê, cả quyết cho rằng võ An-nam hơn võ Áng-lê nhiều.

Nếu câu truyện chỉ có thế thì trên võ đài hai ngài cũng chỉ múa sơ vài ngón « cây viết » cùn là hết truyện.

Nhưng câu truyện nào chỉ có thế.

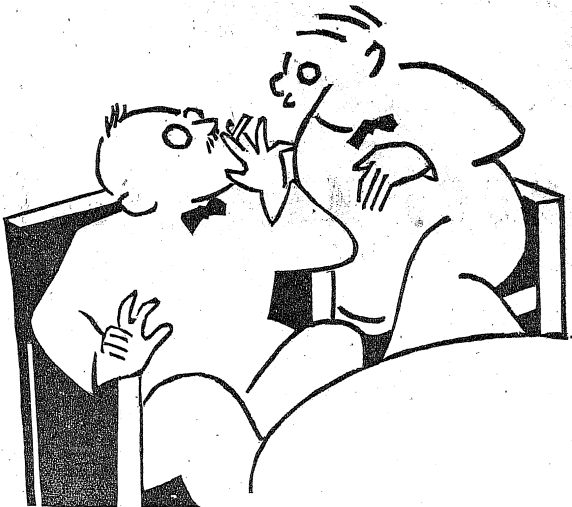
Ở báo Cùng-bạn, ông Jim Lê và ông Nguyễn-văn-Thới ngứa tai về mấy lời bàn xuống của Zán báo liền nhảy sỏ ra thách đánh võ cùng ông Mỹ-Tử và ông Võ-khắc-Thiện. Mỹ-Tử có lẽ hơi nùng.

Nhưng mà may sao nhà võ-sĩ Jim Lê — cứ lời Zán báo — lại bị giam trong khám.

Tức thì Mỹ-Tử hùng-dũng thách giá lại:

« Cứ kéo lại đây thì người ta cho thấy mà !... »

« Ngồi bút của Z.B. cứng thì đã

— Hội Vạn-quốc xử vụ Trung Nhật thế nào hở bác?
 — Còn chờ thần công lý (nghĩa là bên nào có nhiều súng thần công là bên ấy được).

cứng rồi, mà cái tay của Mỹ-Tử cũng không phải mềm đâu. Cùng Ban đã biết chưa?

Câu truyện khoe tài lại khiến ta nhớ tới bài thơ cổ:

Ta con ông trạng, cháu ông nghệ. Nói chuyện trên trời dưới đất nghe. Lội oà xuống bể co lâu lại, Nhảy tốt lên non đất cộp về...
 NHỊ-LINH

NÊN BIẾT...

Ăn và nói.

Viện dân biểu vừa giải tán. Khóa này, các ông nghị có làm được việc gì ích lợi không? Hay đối với công việc, các ông có tỏ lòng sốt sắng không? Cái đó là một câu truyện khác. Trong một tuần lễ hội-họp để bàn xét các vấn đề, tôi chỉ nhận thấy một phần đông các ông nghị không... biết nói.

Ai tưởng như vậy! Nhưng sự thực là thế — Nghe các ông ấy nói, có khi mình buồn cười, có khi mình ngủ gật, có khi mình dương hăng-hái lại người lạnh đi nữa. Nhưng nghe các ông ấy nói mà hiểu được rõ ràng, mình bạch các ông ấy nói gì, thì hiếm lắm. Mà đó lại là một sự cần nhất.

Mỗi ông nghị nói một cách: ông Lại-văn-Trung nói như người đọc văn-tế, ông Nguyễn-văn-Vĩnh nói như cụ lý bầu việc làng, ông Lê-thành-Ý to lớn, đường bệ thế mà nói ôn-ên như đàn bà chữa, ông Nguyễn-huy-Hợi thì tự nhiên nói

như cái kèn hát, ông Vũ-văn-An nói xong một câu lại « hở » một tiếng thực to (không biết đề là gì).m

Ấy là kê mấy ông nói được. Còn những ông lúng ta lúng túng, miệng lắp-bấp, tiếng ngọng như người vùng bẻ thì nhiều lắm. Các ông này có cái lợi rằng nói không ai hiểu, không ai nghe thấy.

Nếu không biết nói, thì ngồi im. Hai phần ba viện đã khôn khéo theo cái ý đó. Nhưng chẳng lẽ lại không có ai nói câu gì.

Nếu nói tiếng tây mà không đủ cho quan trên hiểu thì nên như ông Lại-văn-Trung gờ bần chữ nôm đọc là hơn.

Còn trước khi nói, xin các ngài biết rõ là mình định nói gì đã. Đừng lên mà quên mất mình định nói gì, hay nói trối lại sự mình định nói là hai cái nguy-hiểm lắm lắm đấy!

Rồi trong khi nói, nên biết mình đang nói cái gì. Đó cũng là một

sự cần. Nếu không, bỏ quên mất cái óc nghĩ, mà bỏ quên cái đó, người ta sẽ cho mình là một cái kèn hát.

Lại nên nhớ rằng pói là để người ta nghe, không phải để mình nghe. Không nói được hùng hồn, thì cũng phải nói cho rõ-ràng, minh bạch. Tiếng nước ta không phải chỉ để ngâm Cung-oán hay hát trống quân mà thôi. Tiếng nước ta có thể trở nên một thứ tiếng mạnh mẽ được, miễn là mình biết dùng.

Mà cũng không thiếu gì cách tập. Trong nhà, tập mắng đầy tớ, vú em thế nào cho chúng sợ, trước mặt vợ, lập nói thế nào cho bà ta « tặc hà ông; đối với người đời nói « thế nào cho họ sợ, đối với người hèn nào cho họ sợ, đối với người nọ, tập nói thế nào... »

Các ông mới tập được có nói việc: là tập nói với cử tri thế nào cho họ bầu mình.

Còn phải tập nhiều việc khác! Xưa nay, các ông văn to ra là những người biết ăn, bây giờ các ông cần phải tỏ ra là những người biết nói nữa.

VIỆT-SINH

«MỘT TIN QUAN-TRỌNG TRONG CÔNG-NGHỆ NƯỚC NHÀ»

Bắc-kỳ Nam-Từu Công-Ty (Văn-diễn — Hadong) được nhiều người cho biết rằng không chịu khó cõ-dộng. Điều ấy rất đúng sự thực.

Lấy việc làm trong hơn nhời nói, bản Công-ty chỉ « chịu-khó » nấu rượu cho ngon, đóng chai cho đẹp, bán giá cho rẻ để khỏi phụ-tính chiểu-cổ của Quốc-dân, mong mở một kỷ-nguyên cho nền công-nghệ nước nhà.

Thứ rượu bốn mươi phân (40°) ra đời bán chạy một cách lạ thường, nên không một ngày nào, bản Công-ty không nhận được điện-tin xa, gần gửi đến của các ông Đại-Lý hàng tỉnh đực gửi lợp rượu vừa ngon, lại thơm, thực hợp giọng với người mình.

Sức tiêu-thụ đã vượt qua sự dự-toán của chúng tôi. Cái phần-thưởng đích-dàng ấy đã khiến chúng tôi phấn-khởi trong lòng nên bản Công-ty đã mua thêm ba cái nồi-hơi (chaudières) này, mai sẽ lên đến nhà máy.

Ba cái nồi này lắp song thì việc chặm rượu không bao giờ có nữa, vậy xin kính-cáo đề anh, em đồng-bào cùng biết.

T. B. — Các câu đối dự cuộc thi của Bắc-Kỳ Nam-từu Công-ty sẽ đăng trong báo Thanh-Niên xuất bản ngày 6 Octobre 1933.

BẮC-KỲ NAM-TỪU CÔNG-TY (Văn-Điền, Hadong)
 Kính-cáo

Đầu Trung Bắc... { y thong-Hoa mien ché bryng B a k a 1 t o b a o b a n v o v a h i t h i
chay co nghia ly gi

BÓNG CÁC BÁO (Xem trang 8)

NAM THỨ HAI MƯỜI MỘT SỐ 0000

MỖI SỐ HAI XU

NGÀY THỨ SÁU 31 FÉVRIER 1933

Trung-Bắc Tân-Văn

中 北 新 聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Chủ nhiệm giả: NGUYỄN - VĂN - VĨNH
Chủ bút giả: PHẠM - HUY - LỤC
Quản-lý: NGUYỄN - VĂN - LUẬN
Chủ bút thực: HOÀNG - TĂNG - BÍ

Toutes les lettres destinées à la Rédaction doit être adressés au Directeur :
3, Rue du Chanvre et Place Négrier Hanoi.
Adr. Télég. Trung-Bắc Tân-Văn Télég. 150.

CUỘC NAM TIẾN QUANG DÂN TỘC VIỆT NAM

Nước Việt-Nam ta dựng nước đã hơn bốn nghìn năm ở cõi Á-Đông này sản xuất biết bao các anh quân lương tướng, gây nên biết bao thuận phong mỹ tục cho vua giữ đạo vua, tôi giữ đạo tôi, cha giữ đạo cha, con giữ đạo con, cho chồng giữ đạo chồng, vợ giữ đạo vợ, cho anh giữ đạo anh, em giữ đạo em, trái biết bao nhiêu đời mà nền tảng vẫn giữ được vững bền chẳng chút lung lay, nào bắc chống nổi quân Nguyên quân Minh, nào nam không những đánh đuổi được rợ Chiêm-thành, Chân-lạp, đem quân vào cõi cướp bóc mà còn khai thác được cả đất hai nước ấy và mở rộng mãi lãnh thổ vào phía nam, tới nay từ Hà-giang đến Cà-mâu một giải giang san gấm vóc dài hơn hai trăm vạn thước, chứa một giống dân ta có trí tuệ, có thông minh, có thể chẳng kém gì các giống trên hoàn cầu, cái công trình vĩ đại ấy há chẳng phải là một sự rực rỡ, ngàn thu nên ghi chép trong sử xanh ru, há chẳng phải là những quốc hồn, quốc túy nên bảo tồn ru, há chẳng phải là một cái di sản tôn nghiêm linh bí của tổ-

tiên ta lưu truyền lại cho bọn hậu sinh chúng ta giữ lấy mà tổ diêm cho tươi thêm, tốt thêm, nầy ngành sanh chánh, ngõ hầu khỏi phụ tấm lòng hoài vọng của các đấng tổ tiên của chúng ta vậy.

H. T. B.

Haif Damf

Thiền du

瞻遊

Hôm qua, các ngài độc-giả đã được thưởng-thức bài haif damf buồn cười óm bụng của tôi, hôm nay lại xin h ền các ngài một bài buồn cười như thế nữa. Xin các ngài hãy, nín cười nghe tôi kể:

Tôi gặp ông giảng, ông ta cầm tay tôi than-vãn :

Đi đâu vội mấy anh ơi,

Công việc đã có chi tôi ở nhà.

Tôi cười chảy cả nước mắt, vội đáp lại bằng một câu ca khác:

Ca rằng :

Thật quả năm châu có một ông,
Không tin mở mắt dậy mà trông.
Hỏi gì ông cũng sẵn lòng bảo,
Chỉ hỏi vay tiền, ông chối không.
Ông giảng nghe bài thơ khôi-hài của tôi, óm bụng cười vỡ bụng, đáp lại:

Năm châu cũng một ông mà,
Kể ra thì lại mỗi nhà mỗi ông.

Hai người sợ nói truyện nữa, cười quá hóa mệt, nên cùng nhau quyết định sự cười, và cùng ngâm một bài thơ tứ-tuyệt rất hay:

Thiên hạ người ta vẫn bảo rằng,
Bảo rằng thẳng cuội ở cung trăng.
Chứa ai chẳng chứa, chứa thẳng cuội,

Nghĩ cũng ghê cho cái ả Hằng.
Ai đọc xong bài này mà không cười thì không phải là người tri-thức:

Hi hi...Nguyễn-dinh-Cuơif (lại)

TIN TƯỞNG QUAN TRONG

Thời tiết.

Vì mấy hôm nay. Viện dân-biêu họp, nên hàn-thử biểu xuống — 15°.

Tin bão.

Có tin bão ở bắc-vĩ-tuyến 15 độ và đông-kinh-tuyến 113 độ. Gió thổi mạnh 35 hải-lý, về phía tây-tây-nam vịnh Bắc-kỳ, chạy về phía đông đông-bắc.

Song không biết có đúng hay không, đợi khi nào bão xong, xin báo tin dịch sác.

Tin đường xá.

Con đường từ xóm Vô - ngại thượng đến xóm Vô - ngại hạ ôtô không đi lại được, vì đường nhỏ và dân trong làng sẽ rãnh tát nước.

Về hưu trí.

Lý-Toét vì làm việc lâu năm, được mong ơn thưởng-hàm-thập-cầm và sẽ từ dịch kể từ ngày cho từ dịch. Nhân dịp này, bản quán có lời chúc Lý - Toét chóng thăng quan tiến-chức.

Ngạch thượng du.

Bản-quán được tin mừng rằng ông Châu Tà-khèo mới lấy một nàng hầu, quê ở Bản-Slao. Nhân tiện xin nhắc độc-giả rằng năm ngoái, ông có sinh hạ được một cậu con trai.

Mường quach 26 Septembre. — Một người Mèo bản được một con thỏ trong chuồng nhà và đã lột da nó đem trình đê-lĩnh thưởng. Còn thị con thỏ đó thì đã nấu ăn từ hôm trước: ăn xong không việc gì cả.

Ngạch thượng-chính.

M. Nguyễn-văn-Mỗ, thư-ký thượng hào hạng được nghỉ phép đường bệnh ngày chủ nhật 23 Septembre 1933. Ăn cả lương.

Về vụ trộm 5 xu ở chợ

Biên-thành.

Saigon 22 Septembre. — Các nhà chuyên trách đương ra công điều tra. Có tin gì khác, bản báo sẽ đăng tiếp.

Cuộc thuyền-chuyến quan-trọng.

M. Nguyễn - văn - Ất, phu trạm ở Cà-mâu và M. Đào - văn - Giáp, phu trạm ở Nioc-Dek (Cao.bằng) được phép đổi lẫn cho nhau. Tiền tàu hai bên phải chịu.

Tin Trung-hoa

Pépín 13 Septembre — Tướng Tleo Kay Tseao hiện đóng quân ở Loan tsoong Tsoo sắp tiến lên phủ Tsi Tsi Pô-tô để cùng với tướng Li Pung Tseng uống máu ăn thề nhất quyết kháng Nhật.

Pépín, 14 Septembre — Có tin rằng hai tướng Tleo Kay Tseao và Li Pung Tseng đã nhất quyết cất tốc đi tu.

Pépín, 15 Septembre — Hai ông tướng đầu tiên này đã nhất quyết sang du-lich bên Mỹ.

Loan Tông — Quân Nhật và quân Trung-hoa đánh nhau một trận rất hăng-hái. Bên Nhật có đem theo 15 cái xe tăng, 42 cái súng cối say, 5 cái trái-phá. Bên Trung-hoa cũng gần bằng ngần ấy. Hai bên đánh nhau liên-tiếp, trong 15 hôm diễn ra một quang cảnh trời long đất lở. Kết cục: bên Nhật-bản phải ba tên lính bị thương sảy da. Bên Trung-hoa bị ba người mắc bệnh sốt rét.

S. B.

LỜI CẢO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau đớn cáo phó các cụ lớn ông, các cụ lớn bà, các cụ ông, các cụ bà, các quan lớn ông, các quan lớn bà, các ông, các bà, các cô, các cậu biết rằng phu-quân, tằng tổ phụ, tổ phụ, thân phụ, nhạc phụ, bá phụ, thúc phụ, bảo huynh, bảo đệ... v.v... chúng tôi là:

M. NGUYỄN-VĂN-MỖ
tức X

Chánh chủ phạm bá hộ 9-1
Nguyễn chánh tổng, nguyên chánh hội, nguyên dân-biêu nghị-viên

Hưởng thọ 99 tuổi.
đã mệnh chung tại tệt-xá ngày 22
Septembre 1933,

Vị vong nhân: Mme V^o Ng-văn-Mỗ
Có ai từ:

M. Ng. - v. - A, ngoại
hạng phân sự, an-
nam long hội tinh
và vợ, con.

M. Ng.-v.-B tham tá
ngạch tây, hàn-lâm
viện biện tu, và vợ
con.

Nữ từ: C^ô Nguyễn-thị Minh-
Phương Lê-Sư, 22
tuổi, nữ - học - sinh
trường hàng Mầm.
Tế từ: M. T.V.Đ., hội viên
hội Ausecourfem,
danh dự hội-tinh
bằng thiếc.

Nội tôn: M. Ng.v.E., học sinh
lớp nhì đã đỗ bằng
So-học yếu-lược;
(partie française)

Đồng tang gia
cáo phó.

Bài cáo phó thay tờ cáo phó.

Của
lần
Me, trò Ng.
gấp, Ngông danc
MỖ TIÊN
魂 蛟 仙
đã ra
Có bán tại các hiệu sách
khắp ba kỳ.
Giá 0\$40
Văn hay, vẽ khéo, in đẹp,
Một quyển sách quý.

QUẤT-HIỆN VŨ-DUY-THIỆN.
Thịnh-Đức được-phòng
139, Phố Hàng Rượu, Nam-đình
Lậu 0\$40 một ve
Giàng-mai 2.00 —
Khí hư (xiếc bạch đới) 2.00 —
Có xem mạch cho đơn chữa đủ các
bệnh, — bệnh nguy hiểm chữa rất cần
thận.

Lần sau sẽ đăng
Bóng cô Phụ-nữ Thời-dàm
K U O C Q - N G U W M O ' I Q K H O C Q N G U W M O ' I
KUOCQ - NGUW MO'IQ
á ó ư thì viết h' o' u'
đ viết đ, đ viết ʎ, q viết k
N'AM YAUQ:
sa'eq, huynén, nang, hoiz, ngaw.
q f j z w
K U O C Q N G U W M O ' I Q K H O C Q N G U W M O ' I

của KHÁI-HÙNG và BẢO-SƠN

Tranh của ĐÔNG-SƠN

(1)III. — Sau ngày vui.

Dêm đã khuya. Bên ngọn đèn hoa-kỳ, ánh lù-mù lung-lay, Liên ngồi chờ Minh.

Chốc-chốc, nàng lại ra nhắc cái đồng-hồ bỏ túi của Văn cho mượn, ghé gần đèn xem giờ. Nàng lấy làm lo-lắng, sốt ruột vì lần này là lần đầu chồng nàng đi chơi khuya như thế, gần mười hai giờ mà vẫn chưa thấy về.

Gà gáy nửa đêm ran trong xóm, càng làm cho tư-tưởng Liên thêm rối loạn. Nàng lẩm-bẩm: « Quái! Hay xảy ra sự gì chẳng? Chứ ăn bữa tiệc thì làm gì lại đến năm, sáu giờ đồng-hồ. »

Rồi nàng sinh lòng nghi hoặc: « Tuổi thanh-niên là tuổi chơi-bời. Họ dễ ham mê lưu sắc lắm. Minh quê mùa, cũ-kỹ thế này thì giữ sao nổi được tấm lòng yêu của họ, đến ra đường đi với mình, họ còn lấy làm ngượng nữa là ».

Liên đem lòng oán trách Văn đã rủ rê chồng nàng. Biết đâu Văn không thác ra câu truyện đặt tiệc mừng để lới Minh đi bát xướng. Chỉ nghĩ đến cô dâu, là Liên đã rùng mình ghé sợ: nàng nghe nói biết bao gia-dinh tan-nát vì cô dâu, biết bao người sinh ra nghiến-ngáp bé tha vì cô dâu.

Liên chẳng trông thấy nhà cô dâu bao giờ, song nàng tưởng-tượng ra một cảnh lộng-lẫy, nguy-nga, đầy những vàng những bạc, những gấm vóc, những trang thiếu-nữ diễm lệ, lẳng-lơ mà trời sinh ra chỉ để cướp trái-tim của những người thật-thà, hiền-hậu như chồng nàng.

Đưa mắt nhìn qua mấy gian nhà

(1) Xem Phong-Hóa từ số 66

trống-trải, tro tro chiếc giường tre buồng-màn nàu-cũ và với cái bàn một nát, Liên càng tin sự phỏng đoán của nàng lắm. Đương ở nơi chật-hẹp, tối-tàn thế này với người vợ quê mùa, cục-kịch mà bỗng làm quen ngay với những bạc tiền nga ở trong

Bỗng trong khoảng giữa đêm khuya, con cú đậu bên nóc nhà lên tiếng đều-đều như gõ dịp một bài âm-nhạc vô thanh. Liên rùng mình, tưởng tới những sự ghê-gớm, ma-quỷ.

Ấy-này, lo sợ, nàng mở cửa ra sân lấy viên gạch ném liêu lên cây hoàng-lan rồi vỗ tay xua đuổi. Có tiếng sột-sạt trong đám lá rậm, kế tiếp tiếng đập cánh nặng-nề.

Liên thở dài, ríu cười, thấy đỡ lẩn-khẩn, hình như lưng gió mát ban đêm đã rập tất ngọn lửa dương ngàn-ngut cháy ở trong lòng nàng...

Sắp sửa bước vào trong nhà, bỗng Liên thoáng trông thấy một vạch ánh sáng chiếu lên cây hoàng-lan và nghe tiếng gót giày nện mạnh ở gần công. Rồi có tiếng người gọi cần kíp:

— Chị Minh! chị Minh!
Nàng nghe rõ tiếng Văn, vội vàng

ra mở công: một cảnh-tượng bi đát khiến nàng giật mình lùi lại kêu rú lên: « Giời ơi! ».

Văn và một người nữa sốc hai cánh tay một người thứ ba bị thương nặng mà Liên đoán là chồng nàng. — Chị cầm lấy cái đèn bấm này chiếu đường để chúng tôi khiêng anh vào giường.

Liên run lập-cập, đỡ lấy cái đèn bấm rọi qua vào ba người: Minh mặt tái mét, đầu cúi gục xuống ngực như người sắp chết. Hoàng-hốt, Liên vừa mếu-mào, vừa hỏi:

— Sao thế, các anh? Nhà tôi làm sao thế?

— Hãy đưa anh ấy vào trong nhà đã.

Khi đã đặt Minh nằm lên giường đầu đấy, Văn kể cho nghe những sự vừa xảy ra:

— Xin chị tha lỗi cho, chỉ tại tôi ép anh ấy uống quá chén. Khi ăn cơm, anh ấy chỉ uống có một cốc rượu vang, tôi nghĩ cũng chẳng say gì, nên cơm xong, tôi lại cố mời xơi một cốc sâm-banh nữa.

— Khốn-nạn, thì tôi đã nói với anh rằng nhà tôi không biết uống rượu mà...

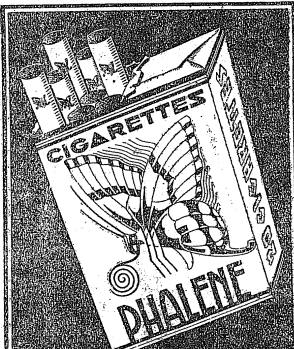
— Thì tưởng uống vài cốc đã thấm vào đâu! Mấy khi được anh em hội họp đồng đủ vui mừng. Lúc tan tiệc tôi thấy mặt anh Minh đỏ gay đã cố giữ ở lại ngủ với tôi, mai hãy về sớm, nhưng anh nhất định không nghe, nói sợ chị ở nhà mong đợi vì lúc ban trưa không dặn chị rằng không ngủ nhà.

Liên cảm-động, nước mắt chảy ướt cả hai bên má:

— Khốn nạn!

Nhấn bạn yên hà

Đồng bào ta mắc phải thuốc phiện rất nhiều, nhất là các bạn thanh-niên lại càng mắc nhiều lắm, chúng tôi thấy thế nên hết sức, nghiên-cứ mới phát minh ra được môn thuốc rất thần-kỳ, chỉ cũng ba ngày là bỏ hẳn được, không vật-vả, không sinh chữa bệnh gì, đã chữa được nhiều người, việc chữa thuốc này chúng tôi chỉ cốt giúp cho đồng-bào thoát khỏi được cái nạn thuốc phiện, chứ không cầu lợi, cho nên ai có chân-tâm quả-quyết muốn bỏ thì mới nhận chữa, hoặc nhận chữa khoán, nếu không bỏ được không lấy tiền. Người ở gần phải đến ở luôn phòng thuốc ba ngày, người ở xa cứ gửi thư đến, kể rõ sự nghiệp, sẽ có thuốc gửi đến nơi. Thuốc lậu và Giang-mại rất hay, chóng khỏi, tuyệt căn, không hại sinh dục. Ai muốn hiểu rõ cách chữa bệnh cũ; chúng tôi thế nào, xin cứ gửi đến cái tem 5 xu sẽ có 3 quyển sách rất có ích về sự vệ-sinh và cách đề phòng tật bệnh, xin nhớ gửi cho nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯƠNG, 78, phố Hàng Gai (rue du Chanvre, Hanoi.)

Thuốc lá Phalène tuy rẻ tiền, nhưng nhiều người thích dùng hơn cả. Vì thuốc ngon và thơm, hút không ráo cổ.

ILS FONT TOURNER LA TÊTE DES FEMMES

LES COMPLETS ET PARDESSUS

DE LA MAISON

TAN-MY

Tailleur

91, Rue, de la Soie

HANOI

— Nói thế nào anh cũng không nghe. Chúng tôi phải gọi xe cho anh về. Bỗng đánh dinh một tiếng ở ngoài vệ đường, chúng tôi vội chạy ra thì anh đã nằm sóng-sượt, mặt đập vào cái cang xe. Chúng tôi xúm xít nâng anh dậy, thấy hai mí mắt anh sưng húp lên. Chúng tôi liền lấy nước nóng đắp vào chỗ đau rồi đưa anh ấy về đây, vì anh nhất định bắt chúng tôi đưa về.

Liên nghe truyện sợ hãi, run cả người, thờ không ra hơi :
— Rồi khỉ! thảo nào mà bạn này có con cụ báo cho tôi biết tin buồn. Mình đã hơi tỉnh, nghe thấy vợ nói, phải phi cười sẽ báo hai bạn :

— Các anh coi đây, nhà tôi mê-tin đến thế!

Vấn cũng cười, bảo bạn :
— Thôi, ngủ đi. Thế nào còn thấy rức mắt nữa không?

— Vẫn còn đau mà nóng lắm.
— Được, để tôi chữa, tức khắc khỏi.

Vấn bảo Liên lấy ấm đun nước, nhưng mà không có ấm, chỉ có cái siêu dất dùng nấu nước với mà thôi. Hai người liền xuống bếp dóm lửa. Còn người bạn kia từ cáo xin về.

Đêm hôm khuya khoắt, Vấn muốn tránh sự hiềm nghi, bảo Liên :

— Chỉ cứ lên nhà với anh, để một mình tôi đây cũng được rồi.

Liên cười đáp :
— Anh biết chất bếp ra làm sao?
— Được, cứ mặc tôi.

— Nhưng còn củi dóm, anh biết tôi cắt chỗ nào?

Liên cầm đèn bấm của Vấn soi vào một góc bếp, bảo bạn :

— Đây, củi đây.
— Được rồi. Thôi, bây giờ thì mời bà lên nhà cho.

Liên theo lời, lên ngồi bên giường chồng. Minh sẽ hỏi :

— Sao mình không đun nước lại làm phiền anh Vấn như thế?

Liên ghé gần lại, đáp :

— Anh Vấn bảo em lên đây với mình. Thế nào, mình có đỡ đau không?

— Cũng hơi đỡ thôi. Mắt vẫn rức lắm.

Liên lo lắng hỏi :

— Không biết có việc gì không, mình nhỉ?

Mình yên lặng không trả lời, chừng như chàng cũng nghĩ tới sự trầm-trọng của bệnh trạng. Không thấy Minh đáp lại, Liên càng sợ hãi, nhưng nâng cốc cố gượng vui mà ăn tí cũng :

— Chả can gì, mình ạ. Lát nữa đắp nước nóng sẽ bớt ngay. Rồi mai em đi mời ông lang Ba thời

chỉ uống vài chén thuốc là khỏi. Lúc đó, Vấn lên hỏi mượn cái đèn hoa-ký xuống dóm bếp.

Thì ra trong lúc lưỡng-cưỡng, Liên quên cả thấp đèn. Nàng vội vàng lấy cây đèn búp măng ra thấp. Ánh sáng chiếu rọi khắp bà gian nhà. Liên hỏi chồng :

— Minh có chói mắt không?

Minh se-se trả lời :

— Không mình ạ, anh có trông thấy gì đâu?

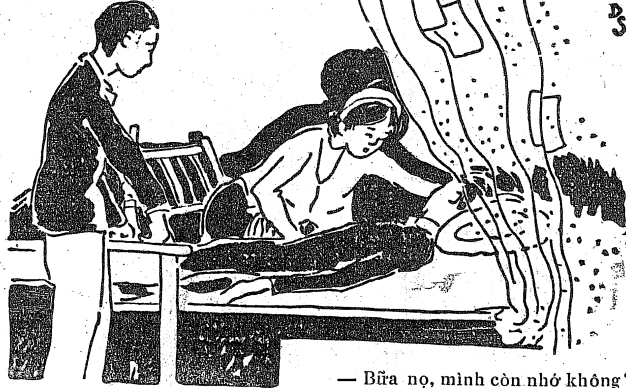
Liên kinh-hoảng :

— Gìoi oi!... chết chữa!... Thế kia à?

Vội-vã, nàng chạy xuống bếp, mếu-máo bảo Vấn.

— Anh Vấn ơi, nguy mất, bệnh nhà tôi nặng lắm.

Vấn vừa chất bếp, vừa đáp lại :

— Chỉ cứ yên tâm. Chẳng sao đâu.

— Nhưng mà nhà tôi không trông thấy gì hết, anh ạ.

Vấn cười :

— Chỉ rõ lần-thần. Anh ấy vừa say rượu, hơi men bốc lên, vừa bị thương ở mí mắt thì còn trông thấy gì! Tôi đã xem kỹ rồi, không chạm đến con người.

Liên vui mừng :

— Thật thế à, anh?

— Lại chả thật. Nhưng chị lên nhà, cho anh đỡ sốt ruột.

Liên đứng chờ người ra, rồi thở dài, nói :

— Khốn nạn, rượu vào làm gì để làm khổ cho anh thế này.

— Cái đó là lỗi tại tôi, vì tôi cứ ép anh ấy uống. Nếu có sẩy ra sự gì thì tôi hối-hận, khổ sở bằng một trăm chị kia.

Liên nghe Vấn nói thế thì lại lo sợ :

— Nhưng liệu có sẩy ra sự gì không, anh?

— Không thể sẩy ra sự gì được. Mời chị cứ yên lòng lên nhà cho. Mấy lời trấn tĩnh của bạn vẫn

không làm yên lòng được. Liên. Thấy hai mắt chồng đỏ rục và sung húp lên bằng hai ngón chân cái, nàng kinh hoàng ra ghé ngồi bưng mặt khóc rung-rức. Minh nghe tiếng nức-nở, hỏi vợ :

— Sao mình lại khóc thế? Làm phiền lòng anh lắm.

Liên lau nước mắt, không trả lời, ngồi ngấm-nghĩ. Bỗng nàng lại khóc, khóc rền-rĩ, rồi nàng bảo chồng :

— Hay vì cái diêm gỗ hôm nọ chẳng?

Minh cố làm bộ vui vẻ, cười bảo vợ :

— Minh chỉ tin nhầm, hết diêm nọ đến diêm kia!

Liên như không để ý tới lời nói của chồng, tiếp luôn :

— Bữa nọ, mình còn nhớ không? Anh Vấn phân-nạn ở làng dầy hoa này mà mù thì thực đáng tiếc. Thế mà không biết em ngu-dộn, khốn-nạn đến đâu mà em lại bảo mù cũng không khổ, cũng có thể sung-sướng được, vì từ không trông thấy sắc đẹp của hoa, nhưng vẫn nghĩ thấy hương thơm.

Minh cười :

— Vì thế nên hôm nay anh bị mù, phải không em?

Liên giận, trách chồng :

— Ô hay! mình chỉ nói gỗ mãi! Minh vẫn thích trên vợ :

— Nói gỗ mà thành sự thực được chẳng?

— Không thành được nhưng em nghe ghê sợ lắm.

Hai người lại yên-lặng, mỗi người như theo đuổi một ý nghĩ riêng.

Liên nghĩ vì lúc đó tâm trí nhiệm đầy những sự buồn-rầu đau đớn, nên lại hồi tưởng đến cái chết của mẹ. Đưa mắt vào giường, nàng trông tượng như trông thấy cái xác gầy còm của bà lão. Vội-vàng nàng đưa hai bàn tay lên che mặt như cố sua đôi cái cảnh tượng rừng mình

sổn gáy ấy đi. Còn Minh thì chàng nghĩ đến cuộc tương lai của một đời chàng. Cuộc tương lai ấy buổi trưa hôm nay chàng thấy đẹp-đẽ phẳng-lặng. Chàng sẽ cùng người vợ yêu sống một đời dịu-dàng êm-ả, không ham muốn, nhưng không bị loay-hoay chật-vật về cách sinh nhai. Cuộc tương lai ấy sẽ thành ảo mộng chẳng? không, chẳng bao giờ lại thế.

— Minh ơi!

— Cái gì đấy mình?

— Anh đỡ đau, anh trông thấy mình rồi.

Liên vui mừng :

— Thế à? Vậy mình không...

— Không, anh không mù đâu, em đừng sợ.

Thực ra, Minh dương mắt nhìn chung quanh, tuy sự cố sức ấy làm cho chàng đau đớn.

— Thế bây giờ em đương làm gì?

Minh hết sức bình-sinh nghiêmngiễn đầu chăm-chăm nhìn vợ :

— Mình đương ngồi ghế, lấy vại áo lau nước mắt.

Liên hôn-hờ chạy thẳng xuống bếp khoe Vấn :

— Anh Vấn ơi! nhà tôi không mù đâu!

Vấn quay lại chau đôi lông mày :

— Ai bảo chị rằng anh ấy mù, chỉ đại-dốt. Chỉ mai là anh ấy khỏi như thường.

— Thực không anh? Anh đừng nói dối tôi nhé. Kia, nước đã sôi rồi!

Vấn loay-hoay lưỡng-cưỡng chẳng biết làm thế nào mà bắc được siêu nước ở bếp ra, vì chàng chỉ quen dùng những ấm đồng có quai mà thôi. Liên cười :

— Thôi, anh để đấy cho tôi.

Nàng liền bưng cái ấm dất đặt trên rế, rồi đem lên nhà.

Suốt đêm, Vấn và Liên săn-sóc bên giường Minh, không ai chợp mắt. Mãi đến lúc gà trong xóm thì nhau gáy sáng, hai người mới biết trời sắp rạng đông.

Minh thì vì mệt quá vừa thiếp đi.

Liên toan nói, nhưng Văn giờ tay ra liệu bảo im đi để cho Minh yên giấc.

Nửa giờ sau, ánh sáng mặt trời đã chiếu qua khe cửa. Thông thả, Vấn đứng dậy, thì thào cáo từ vợ bạn ra về, hẹn lát nữa sẽ mang thuốc đến.

Liên đưa bạn ra tận cổng còn nhắc lại câu hỏi :

— Anh ính có việc gì không?

— Không việc gì hết. Chị cứ tin ở tôi.

(Còn nữa).

KHAI-HUNG và BẢO-SƠN

Không gì lái bằng bán áo Cự-Chung

TUYỆT NỌC

Lậu và Giang-Mai!!!

Phải bệnh này chữa chưa được rút nọc, đi độc còn lại, thức đêm làm việc nhọc, nặn ra tí dinh dinh hoặc mủ, nước tiêu khi trong khi vàng lẫn-vẩn đục. Nhới ngứa trong ống tiêu-tiền v.v. mà Bệnh Giang còn lại thấy dật thệi mới xương, nổi mụn con như muỗi đốt v.v. chỉ dùng nhe 2, 3 hộp, nặng 4 5 hộp. Tên gọi thuốc kiên Tinh Tinh (triết nọc Lậu Giang) giá 1p 50 một hộp là khỏi ngay.

THIỆN TRUY !!!

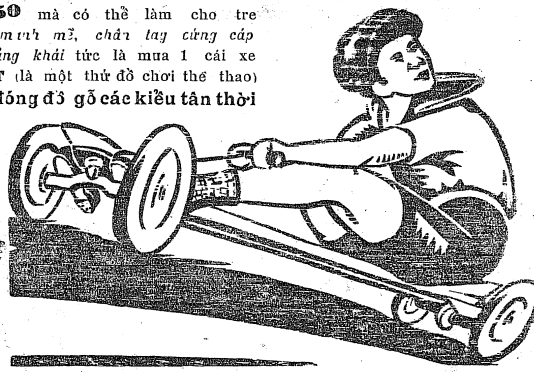
2 hộp ngoại thân, hòn to, hòn bé xưng hạ nang, dùng 1, 2, 3, 4 lọ. Bất cứ lâu mới là 2 hộp có lên bằng nhau ngay, giá 0p 60 một lọ 6p. 12 lọ.

BÌNH-HUNG

89, phố Mã Mây, Hanoi
Giấy nói : 543

Chỉ có 3\$50 mà có thể làm cho trẻ con được cười cười, chơi tay cứng cáp (tinh thần sáng khoái tức là mua 1 cái xe AUTOFORT (là một thứ đồ chơi thể thao) Bán tại nhà đóng đồ gỗ các kiểu tân thời

PHUC LONG

(tức là nhà PHÚC-THÀNH cũ)

Ở số 43, phố hàng Đậu, Hanoi - Tél. 251

Mua buôn từ 10 cái giờ lên có giá riêng

Từ cao chí thấp

Thế thì nhà In Thục-Nghiệp còn thay cũ ở mới mới. — Tô báo kia thường nói: Báo Thục-Nghệp của ông Mai-du-Lân là báo chí riêng chủ trọng về tinh-thần, vì thấy về hình-thức, cho đến đến nhà In Thục-Nghiệp trước kia cũng gặp sao hay vậy. Nay đột nhiên thấy nhà In Thục-Nghiệp của ông Mai-du-Lân in được lắm cái đẹp, hợp kều tân thời, nhiều người đã được vừa lòng, nhiều người đã lấy làm lạ. Thì ra nhà In ông Mai-du-Lân đã bắt đầu bán những chữ cũ mà thay chữ mới vào.

Phải, cái nhà máy rộng như cái chợ Đồng-xuân kia mà ông Mai-du-Lân mới cất ở giữa những làng có nhiều thợ khéo, đã chẳng xa Hanoi, lại tiện cho các thợ thuyền, đã chẳng mất tiền, lại nói dùng xếp đặt có trật tự, hợp lối cổ thờ tôn-thời, thì làm gì chẳng được vừa lòng khách: In đẹp, giá rẻ, công việc nhanh chóng; làm gì chẳng phát tài.

Thế thì nhà In Thục-Nghiệp còn thay cũ ở mới mới.

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

TIN TRONG NƯỚC

Việc bán sớ cao-xu của bà De la Souchère.

Sớ cao-xu của bà De la Souchère ở Baria bị vỡ nợ, đáng giá hai triệu đồng mà nay gặt nợ cho nhà băng Đông-Pháp được có 10 vạn đồng. Hội-đồng quản hạt Nam-kỳ đã phân phối nhà băng Đông-Pháp về vụ này.

Ông Nguyễn-văn-Vĩnh sẽ vào hệ kiến Hoàng-thượng.

Có tin đồn ông Nguyễn-văn-Vĩnh, chủ nhiệm báo Annam nouveau sẽ vào hệ kiến Hoàng-thượng trước khi ngài ngự giá Bắc-tuần.

Viện dân biểu mới xứ Trung-kỳ đã khai mạc.

Viện dân biểu Trung-kỳ đã khai mạc do quan Thượng-thư bộ Lại chủ tịch. Viện đã bầu ban trị-sự như sau :

Viện trưởng, ông Hà-Dăng, phó viện trưởng, ông Nguyễn-Trác, thư-ký, ông Phạm-vân-Quang, phó thư-ký, ông Lê-thành-Cân, hội-viên, các ông : Hoàng-Kiểm, Đào-phan-Duẩn, Bùi-huy-Tin.

Quanh việc ông tham Lưu.

Hai bên nguyên, bị đưa ra trước tòa án lần thứ ba. Giáo sư Gilet bị 29 quan tiền phạt và đội Degrace 8 ngày tù. Cả hai người phải bồi thường cho bên nguyên một đồng bạc danh dự và chịu tiền án phí.

Cuộc biểu tình của các nhà buôn Saigon.

Muốn tổ ý phản - đối việc nhà băng Đông-Pháp về việc bán sớ cao xu Souchère, các cửa

hàng Âu, các ngân hàng và một số đồng hiệu khách đã đóng cửa hôm 10.10 vừa rồi.

Bãi kỹ-túc-xá của trường Cao-đẳng Paul-Bert.

Có tin kỹ túc xá của trường Cao-đẳng phố P. Bert nay bãi đi, một khu gần kỹ túc xá và nhà học-chính Đông-dương sẽ nhường cho hãng Boy Landry. Hãng này sẽ phải làm cho nhà học-chính một số khác ở một nơi chưa định.

Bừu-Đình vượt ngục đi tù.

Bừu-Đình, tù chích-trị, bị giam ở Côn-lôn, nhả một trận bão để khám đã trốn thoát sang Xiêm, nhưng lại bị bắt và bị án 20 năm. Lần thứ hai. Bừu-Đình lại thoát khám Côn-lôn. Nay có tin hiện Bừu đã cạo đầu, làm thầy chùa ở một tỉnh nhỏ bên Xiêm.

Nhà băng Đông-Pháp hạ tiền lời.

Saigon — Cũng vì dư-luận ở đây bất bình về nhà băng Đông-Pháp dừ lăm, cho hãng này là quá lý-tài, nên nay có tin hãng đã chịu hạ tiền lời xuống là 5,5%, chứ không phải 6,5% như trước nữa.

Hai sinh-viên Nam tốt nghiệp trường Polytechnique.

Năm nay, kỳ thi tốt-nghiệp trường Polytechnique ra có hai học-sinh ta đậu là ông Nguyễn-ngọc-Bình và ông Phan-ngọc-Tôn.

Ông Nguyễn-an-Ninh được tha bổng.

Được tin đồn ông Nguyễn-an-Ninh bị phạt 100 quan về tội lạm dụng tiếng trang-sư trong việc mở phòng biếu sự. Nay theo các bạn đồng nghiệp Saigon thì ông Ninh đã được tha bổng.

Số nhân viên bản xứ tại tòa án cai-trị.

Số nhân viên bản xứ tại tòa án cai-trị, nay định như sau này :

Ngạch Cao-đẳng :	tham tá	1
Ngạch trung đẳng :	thư-ký	5
Ngạch hạ đẳng :	tùy-phái	1
Tổng cộng...		7

(Nghị định quan Toàn-quyền ngày 30.9.33)

TIN TRUNG-HOÀ

Y-Đàng bị thương nặng.

Ở Tháp-câu, quân Nghĩa-đũng cùng quân Nhật và quân Mãn-châu đã đánh nhau kịch liệt, hai bên đều chết và bị thương rất nhiều, Y-Đàng và Lý-tế-Xuân đều bị thương nặng.

Mặt Hoa-bác lại sắp có biến to.

Phương-chấn-Vũ, Tư lệnh quân kháng Nhật đã ra mặt phản đối hẳn quân sự ủy-hội ở Bắc-binh. Hà-trung-Khâm được tin báo quân Phương định đến úp mặt Bắc-binh đã điện cho Tưởng-giới-Thạch xin phái cho hai sư đoàn đến Bắc-binh để phòng giữ.

Nhật mang thêm nhiều quân đến Mãn-châu-ly.

Tình-hình biên cảnh Nga, Mãn rất khẩn cấp. Nhật mang thêm nhiều quân lên Mãn-châu-ly và Bắc-hà. Quân Nga di tản đại chiến ở Đai-ly-y.

Sách lược trị Mãn-châu của Nhật.

Nguyên-sứ Nhật là Lăng-Ngãi đã định cải-cách lược trị Mãn-châu, lấy việc quốc phòng làm gốc, tăng nhiều quân bị, dựng hai trường

bay ở Thẩm-dương và Trường-xuân, máy bay 100 chiếc. Chiếc hàng-không quân đội lớn của hải-quân Nhật đóng ở Lữ-thuận để phía bắc phòng nước Nga Xô Viết và phía nam, kiểm chế Trung-hoa.

Quân Nhật chiếm Đường-cô.

Hôm 26.9, quân Nhật ở Đường-cô hồng thông cáo cho đội quân Trung-hoa giữ đường sắt ở ga xe lửa Đường-cô bắt lập tức phải rút lui, nói việc trị an ở đây không cần đến Trung-hoa.

Các nhà đơng-cục Trung-hoa đã can thiệp, nhưng vô hiệu. Đội quân ấy đã phải lui ra khỏi Đường-cô.

Hoàng-Phu chịu không giải quyết được thời cục miền Bắc.

Dân Thượng-hải rất bất bình vì Hoàng-Phu đã lập ra bản hiệp ước đình chiến khiến thời cục không ra sao.

Vừa rồi, Phu từ Bắc-binh đã đi Giang-tây yết kiến Tưởng-giới-Thạch để giải quyết thời cục miền Bắc, nhưng không xong. Nghe dân Phu không muốn trở về Bắc-binh nữa.

HÍ TÍN

Bản báo được tin, đến 26 Octobre 1933 này, ông tham giang Phúc, tri huyện ở Thạch-Thất tỉnh Sơn-tây, sẽ làm lễ kết-hôn cùng cô Nguyễn-bích-Đám ở 42 phố hàng Gai Hanoi.

Bản-báo xin có lời mừng hai họ.

THUỐC LẬU

Khởi rút hẳn!!!

Bất cứ nặng nhẹ, bất tức, mà ra nhiều, máu, cường đờng dau, đi đại giắt chỉ dưới nhẹ 2, 3 hộp, nặng 5, 6 hộp là khởi rút hẳn. 0\$50 1 lo.

Bán ở BÌNH-HƯNG 89, Phố Mã máy Hanoi

NHÀ THÍ-NGHIỆM BỆNH LẬU GIANG

Đã phát minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

Hiện thuốc Lê-huy-Phách làm thuốc đã lâu năm đặt phòng riêng để thí-nghiệm bệnh lậu và Giang-mai. Hồi năm 1931 đã phát-minh những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lậu mới phải (état aigu) bắt cứ mũ máu, buốt, tức, coi đúng từ 4 đến 6 ve là khởi hẳn, mỗi ve giá Op50 Lậu lâu năm (état chronique) thường sinh nước tiểu vàng đỏ, hay đục cùng là vẩn-vẩn, lúc đi tiểu thấy nóng, từ chi, mỗi-một, yếu đuối và còn sinh nhiều chứng khó chịu khác nữa. Như thể chỉ dùng 2 ve liệt-trùng giá mỗi ve Op60 và 1 hộp to bở ngũ-tang trừ-lâm 2p. hộp nhỏ 1p. là khởi hẳn. Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ giả lại tiền. Còn bệnh giang-mai thì bắt cứ nặng đến đâu, uống thuốc của bản-hiện cũng chóng khỏi hơn là bệnh lậu, ai ai đều biết. Muốn hỏi điều gì định theo timbre Op05 giả lời ngay. Ông mua thuốc gửi thư về sẽ gửi theo cách Tinh-hóa giao-ngân (C.R.). Thư và mandat xin để :

M. Lê-huy-Phách
12, Route Sinh-từ, Hanoi — Tonkin

Muốn cho xe phóng nhẹ nhàng. Mang lại AN-THÁI sửa sang như lời Chắc hẳn giả cũng được hỏi...

Chỉ có hiệu AN-THÁI làm được xe đúng như xe « Verneuil » vì sau khi sửa xong hiện đã mua được các dụng cụ đúng làm xe mà bản hiệu lại cam đoan là chắc chắn và đẹp hơn, hiện đã có tang chứng, xin mời các ngài lại xem quá sẽ rõ.

Bán đủ đồ phụ tùng xe kéo và chambre, lốp có 28 mẫu vải đúng để lợp mui, đồng tựa và cắt housse xe nhà và xe ô-tô.

Nhân lợp mui và cắt housse xe ô-tô. Đong và chữa các xe nhà, xe hàng, xe ngựa và xe bò.

Ar - Thái

Số 2, Phố Nguyễn-trọng-Hiệp, Hanoi
Ác là phố giữa phố Cầu gỗ đi vào ngõ Gia-ngư

CÙNG CÁC BẠN MUA HỒN BƯỚM MƠ TIỀN

Ai muốn mua Hồn bướm mơ tiên xin nhớ gửi thư riêng và mandat cho Société Annamite d'Éditions et de Publicité — Xin đừng gửi cho báo Phong-Hóa vì sợ lầm lẫn, khó việc sổ sách

Bản thưởng giá Bouffant 0 500

HỒN BƯỚM MƠ TIỀN đã ra !..

Giá 1 \$50

Bản tại các hiệu sách Tại tòa báo Phong-Hóa Mua buôn tại n°1, Boulevard Carnot

Bản giấy impendérable 300 quyển đã bán hết, bản pun chiffon còn mười quyển có danh số thứ tự, bản in thường cũng còn tí. Các bạn xa gần muốn xem xin kíp mua ngay.

Gửi đi xa xin gửi mandat trước 0\$60 (0\$20 cước recommandé).

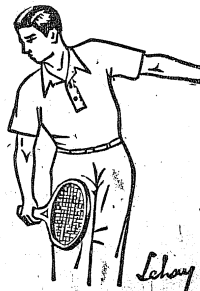
Mua theo cách lĩnh hóa giao ngân tốn thêm 0\$15 nữa và phải gửi về trước 0\$20 tếm trừ vào tiền gửi (khi nhận sách trả 0\$55).

Mandat gửi cho : M. le Gérant de la Société annamite d'édition et de publicité

NỘI HÓA chemisette de tennis

Rất đẹp — rất bền Áo cài khuy giá. . . 1\$20 Áo có fermeture éclair. 1.70

HIỆU DỆT CỤ-CHUNG 100, Rue du Coton, — HANOI

Năm 1933 đã tìm ra.

Thanh-Hà được phỏng là một nhà chuyên môn chữa bệnh tình đã nổi tiếng khắp trong Nam ngoài Bắc, mười mấy năm nghiên-cứu, nay mới tìm ra một môn thuốc chuyên chữa bệnh lệ kinh-nhiễm (Blennio chronique) sáng đây thường ra rầy mủ (gouitte matinale) hoặc chỉ còn có vẩn như sợi chỉ (filaments). Chất thuốc hòa bình không đi đại rất, không mệt nhọc, dùng thuốc đi làm như thường. Dùng thuốc trong và tiếng đờng-hở là kiến hiệu ngay và trong ít lâu 1 tuyet hết nọc — Giá 1 ống \$60 — Hồi tái.

Thanh-Hà Được-Phỏng 55, Route de Huế — Hanoi.

THẦY HAY NÊN GIẢ-MẠO

Thần Cốc-Tử đã có tiếng, Suốt nước Nam đều biết hay. Có kẻ vô-lại dẫu đến, Muốn kiếm lợi nên giả-mạo thầy!

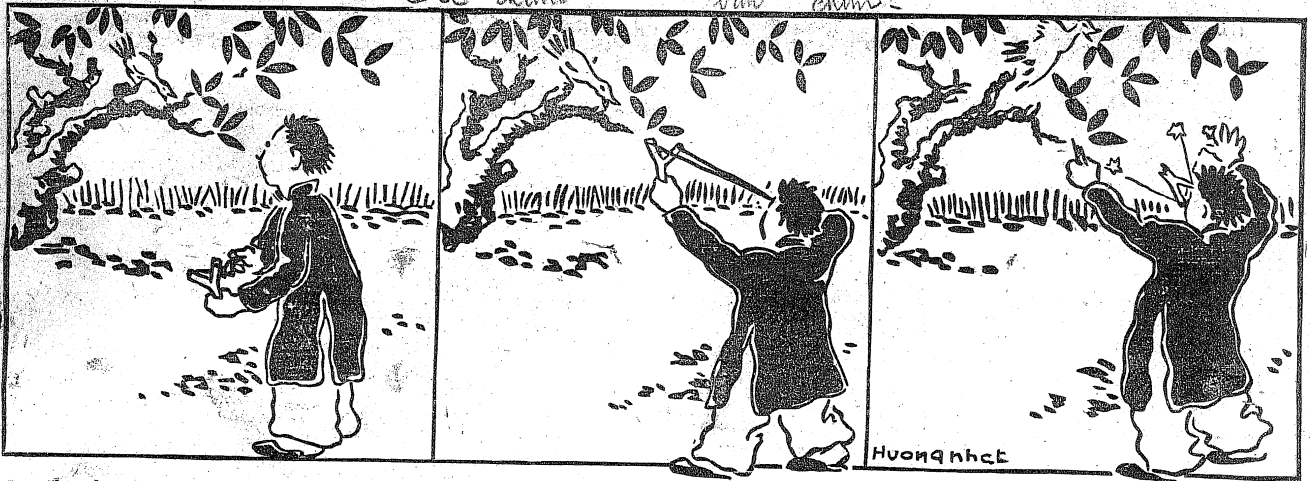
Tôi xin có lời kính-cáo để đòng-bào biết thầy trưởng Thần-Cốc-Tử, đến nước ta từ Hải-phong đến đây, đã bảy năm nay, tôi đã giới-thiệu thầy cho đòng-bào biết.

Vì thầy xem bói, xem số Hà Lạc, xem tướng, nhiều người đều khen tài thầy là nói ai đúng ấy không sai một điều. Cho nên thầy được đòng-khách: người Annam, người Khách cả các ông Tây bà Đám càng ngày đến xem càng nhiều. Thầy được chính-truyền tự nhà và có học-thức chắc-chắn.

Thế mà nay chung quanh có nhiều kẻ thấy thế, cũng đặt tên hiệu giống-giống nhận làm anh em chú cháu để mong kiếm-lợi: nói làm điều sai, làm cho mang tiếng. Đời này thiếu gì hạng người thấy cái gì hay thời giả-mạo. Cho nên tôi sợ sự giới-thiệu, của tôi trước có người tưởng nhầm, phải có mấy lời mạch các quý-khách nên nhớ đích « Thần-Cốc-Tử » trên gác, số 40 phố hàng Bông, Hanoi, mới là chính thầy.

MAI-LỘC-ĐƯỜNG 37, phố Lamblot, Hanoi

Từ nay các quý-bà, quý-cô bản được vào ý, vì tiệm chính BOMBAY 89, Hàng Khay đã khoảng -trương rộng rãi, về muốn nghìn hàng mới kiểu lạ, thiết để chỗ trưng bày cho tiện việc kén chọn. Nhất là vụ cưới xin đến nơi. Tiệm chính BOMBAY đã nhận rất nhiều hàng từ D'albène, đóng hộp rất lịch-sự.

— Ừ! Ừ! Ừ!

— Ừ ừ ừ!

— Ừ ừ giờ ừ!

KHOA HỌC

DÂN KIẾN

Đã một lần tôi nói về giống kiến say sưa.

Nhưng cái đời của giống ấy chỉ những mơ cùng màng thì còn có gì là thú vị nữa. Ta cứ việc mặc cho họ là hòn, ta quay sang các giống khác sống trong cái đời vật lộn, họa chăng mới có lắm truyện hay được.

Đời kiến cũng vật lộn? Phải: chỉ vì mưu lấy cái sống mà loài kiến phải vật lộn với số phận, vật lộn với các giống khác, lại vật lộn lẫn cả với nhau nữa...

I — Xã-hội kiến

Xã-hội kiến chia ra làm ba hạng: hạng đàn, hạng chúa và hạng trai. Trong đó, số đàn nhiều nhất, mà toàn là gái đồng-trinh, không biết sinh đẻ là cái gì cả. Việc kinh-tế, việc thực-nghiệp, việc ngoại-giao, nói tóm lại, là bao nhiêu công việc bên ngoài các cô nàng đều cùng-đáng lấy cả. Xã-hội thịnh hay suy là ở cả các cô. Cho nên các cô phải chia việc mà làm: có coi việc trong xã-hội, có coi việc ngoài, nghĩa là đàn kiến có hai nghề: làm thợ và làm lính.

Kiến thợ thường ở trong nhà khuôn vác lặt-vật, làm đầu bếp, giữ kho, sửa sang chốn ăn chốn nằm cho chị em, mà nhất là công việc nuôi-nấng dạy-đỗ đàn em chung, các cô đề ý đến hơn cả.

Việc nhà không nặng-nhọc mấy, nên thân các cô thợ nhỏ, đầu các cô cũng nhỏ và yếu, chẳng cứng-cát khỏe-mạnh như những cô con nhà binh được.

Các cô này làm lính, đầu to rắn như đôi mũ thép, ngày-ngày chỉ việc kéo nhau đi cướp phá, trộm-cướp,

làm đủ mọi cách, dù không chính đáng mặc dầu, miễn là có lương-thực hay đồ dùng khuôn về là được rồi. Lắm khi các cô phải cụt râu, gãy cẳng mà vẫn cứ lăn xả vào môi: các cô cạy có môn võ học tự trong bào-thai, nên làm lắm truyện rất tàn ác.

Việc nặng-nhọc bao nhiêu chỉ đề lên cô bọn đàn ấy, chứ cái hạng chúa là một, hạ g trai là hai, hai hạng ấy họ chỉ như mấy cái máy đề đề với mấy cái động cơ quay cho máy kia đề mà thôi! Họ hơn bọn kia về chỗ ấy, và về nổi có bộ cánh bánh bao, như bộ cánh của thần ái-tình. Nhưng sau cái ngày được hoa rạng mặt, thì trai hết tình rụng cánh, rồi thì nhau chết, rồi chúa thì nhau thụ-thai rồi thì nhau đẻ, hoặc chia đàn kéo nhau đi nơi khác, hoặc lập riêng sơn-là.

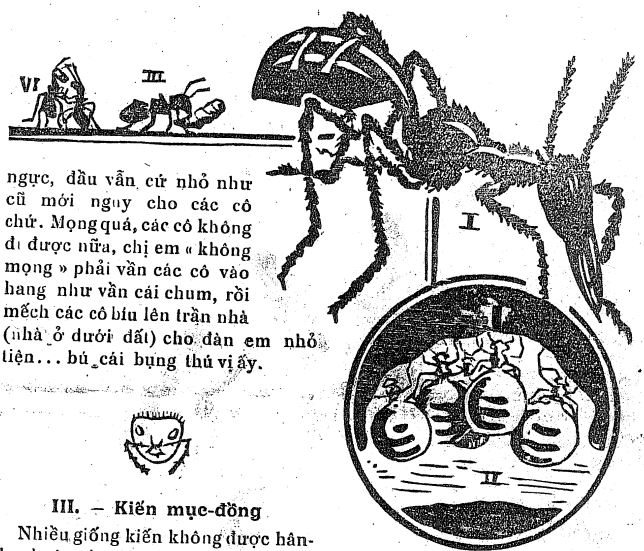
Chúa đề đã có đàn nuôi con, trai chết đã có đàn tống táng, thì tội gì chẳng đề, tội gì chẳng... chết!

II. — Cách làm kẹo-bào không mất tiền.

Đang lúc kinh-tế, ta muốn chế kẹo-bào mà không mất tới đồng trinh nhỏ, thì ta cứ bắt chước thỏ đàn Mễ-táy-co đào lấy cái con mà họ gọi là « kiến mặt » đem về ngắt bỏ đầu, ngực đi, bỏ vào đĩa là tức khắc được một đĩa kẹo tròn xoe, ngoài có bao, trong có nước ngọt, ăn rất lạ miệng...

Giống này lúc nhỏ cũng như giống kiến thường. Nhưng khi đứng tuổi rồi, lắm cô thấy cái bụng mình nó cứ... to... to dần mãi lên (dù van lạy thế nào, bụng cũng không dẹp cho! « Hoàng chưa »). Bụng cứ trương mọng lên những mặt, mà

ngực, đầu vẫn cứ nhỏ như cũ mới nguy cho các cô chứ. Mọng quá, các cô không đi được nữa, chị em « không mọng » phải vẫn các cô vào hang như vẫn cái chum, rồi mếch các cô biu lên trần nhà (nhà ở dưới đất) cho đàn em nhỏ tiện... bù cái bụng thú vị ấy.

III. — Kiến mục-đồng

Nhiều giống kiến không được hân-hạnh ôm bụng mật (bụng sữa) để nuôi con như giống vừa rồi. Nhưng có lắm giống tìm được cách lấy sữa rất dễ-dàng là nuôi « bò sữa ».

Bò sữa của các á đây là một giống họ. Gặp những năm đói kém, đàn kiến phải cất nhau đi khắp mọi nơi lũng cho được giống họ đó, rồi lura về chần-riêng ở một cành cây gần tổ. Chung quanh bãi, các cô lấy đất đắp tường rào lại cho bò khỏi chạy nhông, mà nhất là để tránh con mắt thiên-hạ thường ngày đem cử dòm nom một cách rất vô lễ.

Kiến trông nom bò rất cẩn thận, mỗi khi bò đẻ, họ cất lượt nhau canh trông, lại sau khi nở, họ đánh bẻ đi ăn những nơi có lá thật non, thật bõ cho bò sau nhiều sữa.

Lúc ấy vô phúc giống nào bèn mang đến, ngập-nghé trại hoặc sinh sự cướp bóc, thì chỉ một tiếng động là các cô lính mũ thép đã đổ đến « đóng như kiến cỏ », vây học lấy, chẳng để các chú được yên đâu: các chú sẽ bị rày vô, bị cắn, bị nghiền, bị tiêm « át-xít » vào thân, dù có

cánh, các chú cũng khó lòng bay thoát được.

Còn các cô, đến giờ xơi sữa, các cô tự do vào bãi, chọn lấy con bò nào thật mũm-mĩm, các cô vênh râu lên, cù bụng nó một hồi, ấy là cái hiệu đòi uống của các cô đó. Bò biếu, bèn tiết ra một giọt sữa... Nếu còn thòm thèm, có lại sang bò khác, lại ra hiện râu vằn, vằn...

Giống bò này có tính lạ, là nếu các cô có đến cù thì mới đề từ từ giọt sữa rỉ ra, còn không, sữa rục lên, các cô phải bắn nó đi, có khi bắn vọt sữa sang tận những lá bên cạnh.

(Còn nữa)

CHANG THỨ XIII

- I. — Một giống kiến phá hại (vỡ lớn).
- II. — Kiến mặt.
- III. — Kiến tha con (ta làm với trứng).
- IV. — Hai á đang kể truyện sau xưa.

NỘI-HÓA

NHÀ ĐỆT

CỤ'-HAI

51, Rue de la Soie, 51 — Hanoi

Bản hiệu có dệt những áo: Pull'over, chaudail, gilet, weater, bas-sport, maillot, chemisette de tennis, bằng laine và bằng cotton, có Dessins Jacquard rất đẹp, rất bền, giá tính hạ. Mua buôn có chũr-hoa-hồng

3\$00 MỘT NGƯỜI?!

(VỀ TRUYỀN THẦN)

Giá hàng rẻ nên giá người cũng rẻ, chẳng thế, đến ông tham mợ phan v.v. cũng giá có 3\$00, nay đây: Khố giấy 50x60 hoặc nhỏ hơn (to hơn giá khác), bằng mực Tàu hay bằng chì công-lê giá chiền-hàng có 3:00 một bức truyền-thần. Vẽ bằng thuốc nước (aquarelle) 5\$00. Bằng sơn (huile) vào giấy 8\$00, vào vải lốt có 12\$00. Vẽ áo mũ triều-phục mực hoặc chì 8\$00, thuốc 12\$00, sơn 18\$00. Vẽ trông người như bên Tây chính chủ-nhân vẽ bằng sơn hay thuốc... giá 100\$00. Có các tay học tại trường mỹ-thuật chuyên-môn về rất giỏi. Gửi hàng theo lĩnh-hóa giao-ngân. Gần mời lại xem ảnh. Xa: thơ, ảnh, hoặc mandat chỉ để:

NHẬT-NAM THƯ-HỌA
QUẬN ĐƯỢC - PHÒNG
10, Hàng-Gai 104 - Hanoi

CHO KHỎI TIỀN

MẮT TẬT MANG

Chứng tôi sẽ trả tiền lại cho người nào sau khi dùng phương thuốc này mà không lành.

1) THUỐC THỊ VÀ PHÒNG HỌ-LAO (tuberculose pulmonaire); 2) Ho ra huyết, ra đờm: ho kinh-niên: chữa cả bệnh bronchite và poitrine rất thần diệu. Thuốc dùng hút hơi vào phổi và có độ tinh: a) Nhuận phế chỉ khái; b) Sát trùng lao (bacilles de Koch); c) Hấp huyết hóa đờm.

Mỗi hộp to 2p50, hộp nhỏ 1p50

Chứng tôi sẽ dâng mấy bức thơ cảm-tạ của M. PHAN-ĐỨC-TUẤN ở Linh-cẩm (Hà-tĩnh), M. TRẦN-KHUÔNG phủ Điện-châu (Nghệ-an) và nhiều bức khác.

M. NGUYỄN-TRUNG-THÂM
Quảng-xá Đông-hới

ĐẠM-TIÊN bị Phòng-Tiệt

Nỗi danh thì sắc một thì.

Bị bệnh Phòng-Tiệt chết vì dây hơi.

Thuốc Chim vì sớm ra đời,

Đạm-Tiên chưa dễ xa chơi Non-Đông.

THỨC-SINH bị Phòng-Tiệt

Thức-Sinh quen thói bốc trời,

Chưa tan cuộc rựa voi bầy trờ chơi.

Trăm nghìn đồ một trận cười,

Đeo ngay cái bệnh dây hơi vào mình.

Thuốc Chim vừa uống khỏi liền,

Bổn hảo một gói rẽ tiền mà hay.

May sao may khéo là may.

Phòng-Tiệt Thân-được từ nay xin dừng.

« CON CHIM »

VŨ-ĐÌNH-TÂN

178bis, Duoc Lach-Tray - Haiphong

THÂN THUỐC LẠU

TU-NGOC-LIEN

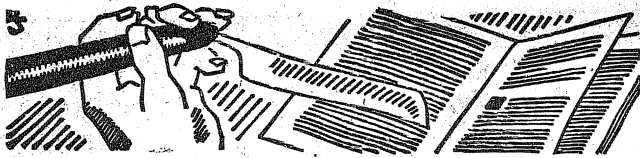
1er

JUIN 1933

ĐƠN LÊN

HÀNG NGANG

SỐ B HANOI

NHỮNG HẠT DẬU ĐON

Văn Thanh-Niên

« Báo Thanh-Niên, theo lời công bố của báo ấy là, cơ quan ngôn-luận của quốc dân,

I. — Mà chủ bút là một họa-sĩ.

Trích trong bài xã-thuyết số 2: Về hình-thức, người nước ta còn giữ được những nét không giống người các nước.

Không biết những nét ấy gây hay béo, thẳng hay cong? Có lẽ nó ngồng ngoẹo như nét gà bới.

II. — Lại là một sử gia.

Chịu khổ giờ qua quyền lịch-sử nước nhà thì sẽ thấy số trang dân Giao-chi với dân Đông-Pháp chiếm nhiều hơn những trang dân Việt-Nam.

Đã ghé chưa! Cái tài sưu tầm khảo cứu của cơ quan ngôn-luận của quốc dân đã dạy quốc dân rằng: cứ mờ qua (qua thò) quyền lịch-sử nước nhà thì sẽ thấy số trang dân Giao-chi (có lẽ là tổ tiên quốc dân) với dân Đông-Pháp (có lẽ là dân Annam, Mọi, Mường, Mán, Thổ, Cao-mên, Lào, Lô-lô, Mán sơn đầu, Mán cốc, Mèo, Nùng, Hời, Chăm v.v...) chiếm nhiều hơn những trang dân Việt-Nam (có lẽ là quốc-dân của cơ quan ngôn-luận).

Mà lại có lẽ là cơ quan nói bóng đậy. Trang dầy chừng chỉ có nghĩa là: trang địa đồ.

III. — Lại còn là văn-sĩ kiêm xã-hội học-gia.

Văn trong bài ấy: Hân các ông-thưa biếu dười-be mười tuổi xuân, cả các ông không đến nổi lần nào (?) Vậy sao các ông lại quá « bác-ái » không chịu dùng quyền (tr-do) của các ông trong

việc « bình - đẳng ngôn luận » lại chịu nhượng bộ những người chưa chắc đã hơn các ông về phương diện gì, mà mai đầu đón như thế.

Trời ơi! Văn dẫu mà bí hiểm đến thế? Đã là cơ quan ngôn-luận của cả quốc dân thì cũng nên hạ thấp cái tài văn-chương ngôn-luận của mình xuống cho quốc dân hiểu với, sao lại cứ tưởng ai ai cũng thông minh như mình cả, và có thể hiểu ngầm được như mình thế?

IV. — Cái nhăm lẹ lừng.

Trích trong mục « thanh niên cine »: Nhân tình tôi: — Cái nhăm ấy hẳn là cái nhăm « chức lự » g.

Cái nhăm lẹ lừng ấy hẳn không phải là cái nhăm.

Cuộc thi thơ của báo Saigon

(Phụ-trương ngày 10-10-33)

Có nhiều câu thơ rất lý thú:

I. Tấn hóa trông người ruột phất nồn.

Reo hò từ thừa lọt lòng son.

Đọc câu thơ ấy, Nhật-đạo-Cạo cũng suýt phát nồn.

II. Saigon nhật báo hôm nay

Được ơn xuất bản chầu thi quốc dân.

Ý tưởng và thi-vận đều hay ngộ-nghĩnh. Thú lắm.

III. Annam nổi tiếng báo Saigon

Thực-Nghiệp ganh đua một lúc son.

Nghe na ná như: báo Saigon và báo Thực-Nghiệp đương tranh dành nhau một hờn son rộng một tấc.

IV. Nam-kỳ nghệ tiếng báo Saigon,

Báo mới ra đời với nước non.

Da đồ lông chó nanh mới mọc.

Trời ơi! Ngắm bức hình tả chân của báo Saigon mà rùng mình!

V. Ủ lên tiếng sấm vang ỹ.

Rùa ông Nguyễn-công-Tiểu trốn đi chơi mát, nhưng ông vẫn theo rình. Các bạn có trông thấy ông không.

Khắp Trung Nam, Bắc kỳ đời noi. Báo Saigon có ở thì cứ ủ lên, nhưng xin đừng vang ỹ.

Cái yên lặng của ghé

Ngô-Báo số 1834, trong mục viện dân biểu xét số chi toán.

Trong cái yên lặng của ghé (tiền thăm ủy viên, ông Nguyễn-Ấn-Vinh: giồng-giác nói.

— Thi nó vẫn yên lặng, dù nó là cái ghé tiền thăm ủy viên.

Đáng bái lăm.

Cũng trong mục ấy: Về điều thứ hai (bãi lễ thi từ lớp ba lên lớp tư).

Thế thì lễ ấy quả thực đáng bái. Vì nếu không thì sự học của con em giắt lùm lùm. Một việc đáng khen của viện Dân biểu.

NHẬT-ĐẠO-CẠO

HỘP - THƯ

Ô. Ng. T. Phúc — Đã nhận được.

Ô. Tân-Hưng Camphamine (Tiếc không

Ô. H. Quang Haiphong và (đang được

Ô. Thanh-Tâm Huế

Ô. H. Cảnh Hanoi — 30 lời chủ thích tiếc

rằng lời nào cũng như cũ! Hi-đình cả. Có lời nào khác vui, lại là của tây, xin ông đình sự gửi.

Ô. D. V. Lân Hanoi — Nửa chừng xuân chưa in.

Ô. N. T. Hà Huế — Ông cứ gửi. Nhưng xin đừng tán-lộng.

Ô. Minh-Hoa Viêtri — Sẵn lòng hoan-nghênh. Mấy bài luận của cô gửi trước vì một lẽ riêng không đáng được.

Ô. T. V. Đài Haiphong — Ông hỏi hơi lần-thần song cũng xin trả lời: bài không đáng k ông trả lại bản-thảo chỉ vì có một lẽ rất giản-đi là hàng nghĩa người gửi bài, trả lại vừa tốn công vừa tốn tiền tem.

Ô. Đ. V. Nghĩa — Ông mua sách thì ông gửi đến nhà bán sách. Bản báo không nhận bán sách cho ai cả.

Ô. N. D. Dư Saigon — Ô. Khải-Hưng đã nhận được thư ông rồi và có lời cảm ơn ông.

Ô. N. Đ. Tường Haiphong — Tiếc không đáng được.

Ô. Hoàng-Sơn — Vì đăng nhều quá rồi, nên khó đăng. Song nếu ông đã viết sẵn, ông cứ gửi lại cho, nếu thiệt là hay thì sẽ đăng. Không đitg xin trả lại bản-thảo.

Ô. N. H. Thuận — Xin ông gửi tiếp cho.

CHỮ XẾP Ô

Giải nghĩa kỳ trước

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	THA		THIA		N					
2	OAN		HON		KÊ					
3	I		NGAN		THU					
4			THONG		THA					
5	HOANG		LƯƠNG							
6	OAN		LAC		GA					
7	AN		COC		KY					
8	Đ		GAN		ACH					
9	AO		NGO		HAI					
10	OANH				QUIT					

MỘT NHÀ TƯƠNG-SỐ ĐẠI TẠI LA-PHŨ-SƠN LÃO ĐẠO-NHÂN

Một nhà Tương-số gia-truyền rất tinh-thông về khoa xem tướng, địa-lý, bói-toán mới ở bên Tàu sang, đạo-nhân có thể bảo cho biết trước những điều tiên-hậu, kết-hung, mô-mả gia-trạch và lấy số tử-vi, hà-lạc nói một cách rất tường-mạn và chắc-chắn xin mời chư-tôn mau đến phố hàng Đẩu, số nhà 49, trên gác mà xem thử kéo, đạo-nhân đi nơi khác lỡ mất dịp tốt.

Kính cáo
LA-PHŨ-SƠN

NAM-KY THƯ-VIÊN

Tháng đầu Septembre 1933 của Nam-ký Thư-viện đã được 55 Độc-giả: 33 người Pháp và 22 người ta. Số sách mới tăng thêm 1200 quyển, cộng với 4000 quyển là hiện thư-viện có 5.200 quyển sách chữ Pháp.

Nam-ký Thư-viện đang sửa-soạn để bày tại Thư-viện hơn 2.000 bộ sách quốc-văn và đang trữ-lưu thư-tra các sách chữ Hán có.

Hiện đã có mấy nhà cụ-nho hứa cho mấy kho sách của tiên-nhân để lại ước chừng 3.000 quyển.

Bước đầu thi-nghiệm, Nam-ký Thư-viện xin hết sức tài-bồi để khỏi phụ lăm lòng quốc-dân chiêu có.

Dám mong các bạn đồng-chí sẽ vui lòng cõ-dộng cho chúng nên cơ sở vững-vàng, thì đối với tiên-đề học-giới nước nhà, thư-viện đồng-nhân cũng được dự phần vinh-hạnh.

Nam-ký Thư-viện
lại-cáo.

TAN THANH

69 HÀNG BẠCH HANOI

ĐỒNG CHỨA VÀ BÁN ĐỒ ĐỒ PHỤ-TÙNG XETAY

KIỂU MỚI GIÁNG ĐẸP GIÁ ĐÉ

ĐAU DA DÂY PHÒNG TÍCH

Có Bulletin d'analyse của laboratoire HANOI

CƠN PHƯỢNG HAY NHẤT ĐÔNG PHÁP

Quyết không đầu hàng

ĐAU LẬU GIANG MAI
ĐÀNG TIẾNG LẠ HAY
CHÔNG KHỎI, RÚT NÓC
KHÔNG HẠI SINH DỤC,
KHÔNG VẬT VẤN HỌC
TẾT

KHỎI HẾT
ĂN KHÔNG TIÊU
NO HÔI, HAY Ở,
VẮNG ĐÀ, ĐAU RƯỢT
GIÁ: 0,40

ĐAU LẬU MỦ 0,60
LẬU KINH NIÊN 0,60
GIANG MAI 1,00

KIM HƯNG DƯỢC PHÒNG TÍCH

81-Route de Huế - Hanoi

ĐẠI LÝ HAI PHONG - 130 RUE Paul Doumer - VINH - 44 Rue Maréchal Foch.
THANH-HOÀ - 32 Grand'Rue - SAIGON - NG-THỊ-KÍNH 30 Rue Aviateur GARROS
ĐÀ-KAO - N°150 - NAM-DINH 28 Rue CHAM-PEAUX

Viên-Đông-Tôn-Tích Hội

Hội đặt dưới quyền Chính-phủ Toàn-quyền Đông-pháp
Đang-bạ Hanoi số 419

Tiền vốn là 4.000.000 quan tiền tấy đã đóng được một phần chia từ
Tổng-cục ở Hanoi - 32, phố Paul Bert - Giây nói số 892
Sở quản lý ở Saigon - 205, 207, phố Catinat - Giây nói số 1030

Danh sách những người trúng cuộc xổ số
mở ngày 29-9-33 tại Saigon do ông Meyrignac chủ tịch

Số phiếu số	Số trúng	Tên những người trúng
Xổ số thứ nhất 5000\$	28.238	Chưa xổ
Xổ số thứ nhì 1000\$	1.099	Mr. Gilbert Nicolas Commissariat de Binh Dong Cholon - Saigon
Xổ số thứ ba Được miễn hẳn không phải đóng góp nữa	740	Mr. Le-q ang-T.oi Cie Franco asiatique des pétroles Boulevard Norodom, Saigon

Kỳ xổ số sau sẽ định vào ngày thứ hai 30-10-33
hồi 11 giờ 15, tại Tổng-cục 32 phố Paul Bert Hanoi

Phiếu hoàn bội 5.000\$ định vào tháng octobre 1933

CÁCH THỨC CÁC CUỘC XỔ SỐ HÀNG THÁNG

Các phiếu đang lưu-hành sẽ được dự mỗi tháng ba kỳ xổ số có bảo lãnh như sau này :

Kỳ thứ nhất : phiếu hoàn bội - phần là 5.000\$
Kỳ thứ nhì : phiếu hoàn theo nguyên vốn 1.000\$
Kỳ thứ ba : các phiếu đang góp hàng tháng thì được miễn hạn không phải góp
nữa, hoặc những phiếu đã được trúng kỳ miễn rồi thì được hoàn
lại tiền theo nguyên-vốn.

Về kỳ xổ số thứ nhất và thứ ba thì cứ 3.000 phiếu lại có một phiếu được trúng
số hoàn lại, ngoài là các kỳ họp lại thì cứ 1.500 phiếu được một phiếu trúng.
Còn về phiếu được hoàn bội-phần (theo điều-lệ đã định về các phiếu) thì sẽ tính
eo như sau này :

Mỗi kỳ xổ số hoàn tiền theo nguyên-vốn thì cứ 3.000 phiếu đang lưu-hành được
hoàn về một số tiền là 1000\$;

Vì số tiền định hoàn lại về cuộc xổ số hội phần định là bằng nửa số dùng trong
mỗi cuộc giá nguyên vốn ;

Vậy tính theo thế thì cứ 6.000 phiếu đang góp thì được hoàn về 1.000 \$

Nay phiếu hoàn bội-phần định tính góp 5 phiếu hoàn nguyên vốn, thì :

Số 1.000\$ nhân làm 5 thành 5.000\$
và số 6.000 phiếu nhân làm 5 thành 30.000 phiếu.

Giữa số phiếu đang lưu-hành là bao nhiêu mặt giã, sự hy-vọng của các nhà
mua phiếu cũng không hề thay đổi, vì Hội đoàn chắc chắn mỗi tháng xổ số 3 kỳ ;
vậy phiếu hoàn bội-phần 5.000\$ có thể trúng được trước khi có đủ 30.000 phiếu lưu
hành, thì theo sự may rủi của sự xổ số. Còn như về sự nhất định tháng nào cũng
phải có số 5.000\$ được trúng thì phải cho đến khi nào có được đủ 30.000 số lưu-hành.

Khi có các cuộc xổ số sẽ chung cộng một số hoàn lại hàng tháng như sau này :

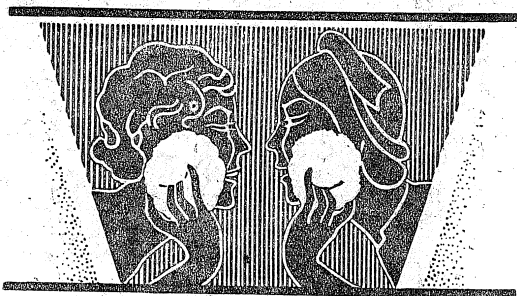
Kỳ thứ nhất :	một phiếu hoàn bội-phần	5.000\$
Kỳ thứ nhì :	10 phiếu hoàn nguyên-vốn	1.000\$
Kỳ thứ ba :	10 phiếu hoàn nguyên-vốn về phiếu đã được miễn không phải góp, hoặc 10 phiếu được miễn không phải góp nữa, tổng giá sẽ từ 5.000\$ đến 10.000\$	5.000
Nghĩa là mỗi tháng, tổng cộng hoàn lại từ		20.000
đến 25.000\$		

Thế là cứ tuần tự như thế mà tăng lên mỗi khi số phiếu lại tăng lên được
50.000 số mua cho đến khi số tiền hoàn lại tổng cộng đến đủ 50.000\$.

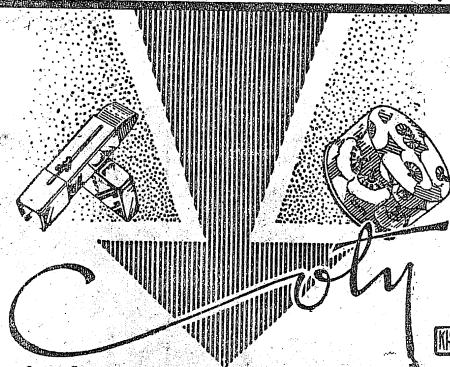
Các cuộc xổ số sẽ dùng bánh xe máy kiểu « Fichet » và xổ như sau này :

Một số từ 1 đến 25.999 về số hoàn bội-phần

Và một số từ 1 đến 2.999 về số hoàn nguyên vốn

**KHÁP CÁC NƠI, CÁC ĐÀ
LỊCH LỰU CHỈ DÙNG PHẦN
SẠP NƯỚC HOA... HIỆU**

ĐẠI LÝ ĐỘC QUYỀN LONDON & CO LTD 21, RUE JULES FERRY, HANOI
16, B. V. ĐÔNG-KHÁNH, HANOI

DẦU KHUYNH-ĐIỆP

Đã nổi tiếng hay, đã được rất nhiều phần-thưởng đặc-
biệt trong các cuộc Đấu-xảo lớn, lại đã được sở Phan-chất
Nhà-nước cho giấy chứng-chỉ công-nhận là dầu hết sức tốt ;
Dầu Hội-Thiên, một thứ nước, một thứ đặc, cũng đứng
trị bệnh ;

Dầu Ba-Cô	} xức tóc
Brillantine Idéale	
Phấn Ba-Cô	
Rượu bô Bảo-Thọ	

và nhiều thứ hàng chế - tạo khác của Hiệu Viên - Đệ Huế
toàn thứ bán chạy, buôn nhiều lời.

Nên xem luôn Khuyन्ह-Điệp-Bảo cho rõ công-cuộc mở-
mang của sở Khuyन्ह-Điệp.

ĐÔNG-LƯ'O'NG TRÀ

LÀ TRÈ NỘI HÓA
XIN QUỐC-DÂN CHÚ Ý

Lợi quyền há lại nhường ai, này gìn giữ, này cạnh-tranh
Quyết chẳng sống Ngô đem vàng đỏ ; thổ-sản là trung của nước.
Phải vun trồng, phải thu dụng, hoạt chi cây quế để mừng-teo.

Kính - trỉnh quý - khách

Vì lòng ham mê thực nghiệp muốn bảo thu quyền lợi về chè của
nước ta, bản hiệu chủ nhân hết sức nghiên-cứu đã lâu năm, tùy tính
chất xấu tốt, nghĩ ra một cách chế chè theo khoa-học mới. Kể đã
tôn phí rất nhiều mới lập nên một tổng cục chế-tạo chè Đông-lương,
tại số 125 phố hàng Bông, Hanoi, và đủ tài lực phát chế ra cho hàng
trăm nhà Đại-lý ở các tỉnh, lúc nào cũng đủ các hạng chè bán trong
6 năm trời nay như : Đông-Lương, Tiêm-Mai, Chân-Thái, Vinh-Thái,
Đầu-Xuân. v. v. .

Ái đã dùng qua chè của bản-hiệu, mới rõ rằng chè nội-hóa, là
một thứ chè thơm, ngon, lợi nước, và đặc-sắc hơn những chè thường
dùng xưa nay.

Nên dùng pháo VIỆT-NAM

hiệu Tường-Ký, Hạnh-Phúc, Khánh-Thọ

Bán tại hiệu TƯỜNG-KÝ

78-80, Rue du Sucre Hanoi (Phố hàng Đường)

và 44, phố hàng Bồ, Hanoi

Xưởng chế-tạo : Phú-Xá Hadong.

HIỆU THUỐC TO NHẤT ĐÔNG-DU'ÔNG

Pharmacie

Chassagne

Chủ nhân: ông LAFON và ông LACAZE

59, Rue Paul Bert — HANOI

(TRƯỚC CỬA GỖ-ĐA VÀ NGAY HỒ HOÀN-KIỆM)

Bàn hiệu có bán:

Thuốc chế theo đơn của Quan Bác-Sỹ
Thuốc chế-sản chữa đủ các bệnh
Các đồ buộc thương-tích
Các khí-cụ để làm thuốc
Các chất hóa-học
Các đồ trang-sức như phấn, nước hoa.

THUỐC THẬT NGUYÊN-CHẤT
VA THƯỢNG HẢO-HẠNG.
THUỐC BÁN RẤT CHẠY
NÊN BAO GIỜ CUNG MỜI.

Tiếp đãi bạn hàng một cách rất ân-cần.
Ở xa viết thư về sẽ trả lời ngay.
Trong một ngày gửi thuốc đi các tỉnh.